Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

№ 40 (10.036). • 1991 йил 26 февраль • сешанба • Баҳоси 6 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

Ўзбекистон Коммунистик партияси Уставини рўйхатдан ўтказишга тайёргарлик тўғрисидаги масала Марказий Комитет бюросининг 21 февраль куни бўлиб ўтган мажлисида муҳокама қилинди. Бюро Компартияни мустақил сиёсий партия сифатида рўйхатдан ўтказиш зарурлиги ҳақида қарор қабул қилар экан, «Ўзбекистон ССРдаги жамоат бирлашмалари тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонунига, КПСС Уставининг 22-параграфига ва Ўзбекистон Компартияси XXII съезди қарорларига амал қилди.

Марказий Комитетнинг бўлимларига Компартияни Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигида рўйхатдан ўтказиш учун зарур ҳужжатларни ўн кун муддат ичида тайёрлаш топширилди.

Қабул қилинган қарорда бюро Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатининг СССР референдумида овоз бериш учун қўшимча бюллетенни тасдиқлаш тўғрисидаги қарорини қўллаб-қувватлади, қўшимча бюллетеннинг матни қуйидагича: «Ўзбекистон янгиланган иттифоқ (федерация) таркибида суверен тенг ҳуқуқли республика сифатида қолишига қўшиласизми?». Бу бюллетень референдум куни иттифоқ органи томонидан тасдиқланган бюллетенга қўшиб берилади. Бундай баён республика фуқаролари қўйилган масаланинг моҳиятини аниқ ва равшан тушуниб олишларига ёрдам бериши таъкидланди.

СССР Референдумини ўтказувчи республика Марказий комиссиясига, республика, вилоят, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, халқ депутатлари Маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетларига СССР Иттифоқини сақлаб қолиш тўғрисидаги масала юзасидан республика фуқаролари ўз фикрларини эркин ифодалашлари учун барча зарур чораларни кўриш, одамларга ғайриқонуний тазйиқ ўтказишнинг ҳар қандай шаклларига, референдумда қатнашмасликка даъват этишларга қатъиян қарши ҳаракат қилиш тавсия этилди. Ҳам асосий, ҳам қўшимча бюллетень юзасидан овоз бериш тартиби ва қоидалари аҳолига кенг тушунтирилсин.

Партиянинг оммавий ахборот воситаларига, Ўзбекистон ССР Давлат телекўрсатув ва радиоэшиттириш комитетига тенг ҳуқуқли суверен республикаларнинг янгиланган федерацияси сифатида ССР Иттифоқини сақлаб қолиш тўғрисидаги масаланинг моҳиятини ҳар томонлама ва холис тушунтириш юзасидан комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш тавсия этилди.

Партия республика комитетига, вилоят комитетларига жойларда СССР Референдумини ўтказишга тайёргарлик қандай бораётганлиги ва уни ўтказиш тўғрисидаги масалани бюро мажлисларида кўриб чиқиш, шунингдек барча қишлоқ Советларида шу масалага бағишлаб йиғилишлар ташкил этиш топширилди.

Марказий Комитет бюроси республика ижтимоий-сиёсий турмушининг баъзи бошқа масалаларини ҳам кўриб чиқди.

СУВЕРЕН ЖУМҲУРИЯТЛАР ИТТИФОҚИНИ САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК

БУГУН мамлакатимизда жуда катта воқеага, айтиш мумкинки, СССР тақдирини ҳал этадиган тадбир — референдумга тайёргарлик кўрилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир қатор ноҳиялар, корхоналар, хўжаликлар, муассасаларнинг меҳнаткашлари қатъий қарорга келдилар. Улар Иттифоқни сақлаб қолиш учун овоз беражакларини айтмоқдалар. Лекин шу билан биргаликда айрим гуруҳлар, кучлар имкониятдан фойдаланиб мамлакатни парчалаб ташлашга ҳаракат қилмоқдаларки, бунинг оқибати ҳаммага аён.

Аммо бизга келаётган мактубларда соғлом кучлар бунга йўл қўймасликка, Ўзбекистонни мустақил ривожланишга, бошланган катта хайрли ишларни Иттифоқ таркибида бошқа халқлар, жумҳуриятлар билан биргаликда ниҳоясига етказиш учун барча чора-тадбирларни кўражакларини айтмоқдалар. Шу нуқтаи назардан куни кеча Ғалаба ноҳияси уруш ва меҳнат фахрийлари Кенгаши раиси Иброҳим ота Юнусов муҳарриятга олиб келган ва Сизнинг эътиборингизга ҳавола қилинаётган ушбу мурожаатнома ҳам диққатга сазовордир.

17 МАРТ — СССР РЕФЕРЕНДУМИ КУНИ

ҒАЛАБА НОҲИЯСИ ФАХРИЙЛАР КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИНИНГ ВИЛОЯТДАГИ УЛУҒ ВАТАН УРУШИ, МЕҲНАТ ВА ПАРТИЯ ФАХРИЙЛАРИГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

МУРОЖААТНОМАСИ

Азиз ўртоқлар!

Мамлакатимиз ҳаётида катта ўзгаришлар содир бўлмоқда. Ҳар куни улкан, оламшумул воқеалар юз бермоқда. Жумҳуриятимиз партия ва ҳукумати ана шундай оғир, масъулиятли кунларда жамики халқимизга маъқул сиёсий йўлни танлаб, уни ҳаётга татбиқ қилиш ва шу йўл билан барча мураккабликларнинг олдини олишда бутун чора-тадбирларини кўраётганлигини ҳар бир соғлом фикрловчи киши кўриб-билиб турибди. Лекин иқтисодий инқироз деб аталмиш хавф турмушимизга, бирлигимизга мушкул ва оғир жумбоқлар бўлиб таҳдид солаяпти. Мамлакатимизнинг турли минтақаларида миллатлараро можаролар авж олиб, тўқнашувлар, қон тўкишлар юз бераяпти. Умумхалқларимизнинг муқаддас уйи — Иттифоқ — қудратли давлатимизнинг парчаланиб кетишидек хавф туғилмоқда.

Хўш, мана шундай қалтис бир пайтда ҳаётнинг минг хил синовларидан ўтган, бугунги кунда ўзларининг донишмандлиги, сабр-бардошлилиги ва узоқни кўра билишлиги билан ёшларимиз ҳурматига сазовор бўлган оқсоқол оталар, оналар, яъни биз фахрийлар хотиржам юришимиз, энг мақбул сиёсий йўлларнинг чалкашиб кетишига лоқайд қарашимиз мумкинми, азизлар? Йўқ, асло!

Ўйланг, ахир сиз ва бизлар нима учун Улуғ Ленин партиясига эргашиб Улуғ Октябрь инқилобида қатнашдик. Нима учун кўпларимиз қатағон йилларнинг қурбонлари бўлдик. Нега Улуғ Ватан урушининг оловли майдонларида немис-фашизми билан ҳаёт-мамот жангларини олиб бордик. Нега? Эсланг, азизлар! Миллат ва элатимиздан, диний эътиқодларимиздан қатъий назар, бизларни ўша суронли йилларда шу Улуғ Ватан меҳри, шу Коммунистик партия, шу ленинча мустаҳкам байналмилал дўстлик бирлаштирмаганмиди. Биз бугун мислсиз хизматларимизнинг чиппакка чиқарилишини сира-сира истамаймиз. Ота-боболаримиз ардоқлаб келган, Сиз ва бизларнинг тенгдошларимиз қони тўкилган, равнақи йўлида меҳнати сингган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг таназзулга тушиб кетишини кўргали кўзимиз йўқ. Мамлакатимиз халқларига маънавиятимизни, инсоний қадриятларимизни, эътиқод эркинлигимизни, миллат сифатида суверен мустақиллигимизни қайтариб берган қайта қуриш, ошкоралик, демократиянинг оламшумул ҳаракатларидан ўз ғараз мақсадларида фойдаланаётган бузғунчи қора кучлар, айрим шахслар ёки гуруҳларнинг ҳийла-найрангларига англамай асир бўлиб қолаётган баъзи тенгдошларимизга, кўплаб ёшларимизга бугун шундай деймиз:

— Кўзингизни очинг, ўртоқлар! Тарих йўли оғир, олис йўл. Унинг тўғри йўлидан борувчи карвон ўз йўлидан ҳар қандай ғаразли мақсадли кишиларни, босқинчи, бузғунчи ва зулмкорларни супуриб ташлаган ва ташлайверади.

Бундан миллатлараро дўстликни оғир синовларга дучор қилаётган, мамлакатимиз, халқларимиз бирлигини парчалаб юборишга уринаётган кимсалар ва қора гуруҳлар ўзларига тегишли хулоса чиқариб олишлари шарт. Айни пайтда бундай кучлар пайининг шартта қирқиб ташланиши тарафдоримиз.

Биз вилоятимизнинг ёшларига, барча фуқароларига доимо ҳар бир масалага сабр-тоқат билан оқилона ёндашишни, жумҳурият партия-ҳукумати юргизаётган сиёсатни ҳушёрлик билан қўллаб-қувватлаб боришни, айниқса, жумҳурият Олий Кенгашининг навбатдан ташқари тўртинчи сессияси материалларини чуқур ўрганиб, унга амал қилишни ва СССР референдумида фаол иштирок этишни шу кунлардаги энг мақбул иш деб ҳисоблаймиз.

Азиз ҳамюртлар!

Шарқ алломаларидан бири ўз ватандошларига «Дўстлар дийдоридан ортиқ қувонч, фироқидан ортиқ ғам йўқ» деган экан. Дарҳақиқат шундай. Биз бугун ҳам халқларимиз бирлигини, дўстликни, ҳаммамизга етмиш йилдан ортиқ вақтдан бери ягона Ватан бўлиб келаётган Иттифоқимизни эъзозлайлик. Шу Ватан таркибида тенглар ичра тенг бўлиб, она-жумҳуриятимизнинг ҳар томонлама камол топишига эришайлик.

СССР референдумида қиладиган иштирокимиз мустақил жумҳуриятларнинг мустаҳкам бирлиги, ҳар бир кишига унинг миллатидан қатъий назар, сиёсий, ижтимоий, иқтисодий эркинликлар ва кафолатлар берадиган жамиятни демократиялаш ҳамда инсонпарварликни янада чуқурлаштириш тарафига хизмат қилсин. Янгиланган Иттифоқ таркибида бўлиш учун овоз берайлик.

Ҳурматли тенгдошлар!

Бундай муқаддас ишда биз, фахрийлар, фаол бўлайлик. Азиз фарзандларимизни келажак сари фақат тўғри йўлдан — улуғ Ватан йўлидан бошлаб борайлик. Ана шундагина сўз ва иш бирлигига эришамиз. Бу эса бугунги куннинг бизлардан қилаётган ҳақли талабидир.

Ушбу мурожаатнома Ғалаба ноҳияси уруш ва меҳнат фахрийлари Кенгашининг раёсатида маъқулланган.

МУҲАРРИРИЯТДАН: Ҳақиқатан ҳам, ғалабалик фахрийлар кўпчиликнинг дилидаги гапларни қоғозга туширишган. Бугун биз учун суверен жумҳуриятлардан таркиб топган Иттифоқ зарур. Зеро, тенглик асосида ўзаро ҳамжиҳат ҳаракат қилингандагина мақсадга тезроқ эришилади. Ўйлаймизки, ғалабаликларнинг бу мурожаатномасини вилоятимиз меҳнаткашлари қўллаб-қувватлайдилар.

ШТАБ МАЖЛИСИ БЎЛИБ ЎТДИ

ЎТГАН шанба куни Тошкент вилоят ҳудудида СССР референдумига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича совет, партия, ҳамда жамоатчилик ташкилотлари ишларини мувофиқлаштирувчи штабнинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда вилоятимиз ноҳиялари ва шаҳарларида бу иш билан боғлиқ бир қатор масалалар муҳокама қилинди. Чирчиқ шаҳар Кенгаши раисининг ўринбосари А. И. Бугаев ва Янгийўл ноҳияси партия қўмитасининг биринчи котиби А. Ю. Юсупов йиғилганларга Чирчиқ шаҳри ва Янгийўл ноҳиясида референдумни ўтказиш бўйича тайёргарлик ишлари тўғрисида ахборот бердилар. Шунингдек, вилоят комсомол қўмитасининг биринчи котиби М. М. Мирхўжаев ва вилоят халқ таълими бўлими мудири Ш. И. Жалилов ўртоқларнинг ҳам ахбороти тингланди.

Мажлисни штаб раиси, халқ депутатлари вилоят Кенгаши раисининг ўринбосари Р. Қ. Турсунов олиб борди.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Қўшма Штатлар Президенти Жорж Буш 24 февраль куни эрта тонгда Ироққа қарши қуруқликдаги операцияларни бошлаш тўғрисида буйруқ берганлигини айтди.

Ироқ БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 660-қарорига мувофиқ ўз қўшинларини Қувайтдан олиб чиқиб кетишга рози бўлганлиги бутунлай янгича вазиятни вужудга келтирганлигига, Форс кўрфази минтақасидаги можарони сиёсий бартараф этиш ўзанига буриб юбориш учун йўл очганига қарамай, можарони ҳарбий йўл билан ҳал этиш истаги устун чиқди. Маълумки, 23 февраль куни Москвада мухбирлар билан бўлиб ўтган учрашувда Ироқ ташқи ишлар вазири Тариқ Азиз Ироқ раҳбарияти ўз қўшинларини Қувайтдан 1990 йил 1 августгача турган жойига дарҳол ва сўзсиз олиб чиқиб кетишга қарор қилганлигини айтди.

Ироқни шундай ҳаракат қилишга кўндириш учун кўп иш қилган Совет Иттифоқи халқаро ҳамжамиятни можаро таҳликали босқичга ўтишининг олдини олиш учун ана шу имкониятдан фойдаланишга чақирди. СССР Президенти 23 февралда бутун кун давомида АҚШ, Англия, Франция, Италия, Германия, Япония, Сурия, Миср, Эрон раҳбарлари билан телефон орқали гаплашди. Бунга қадар СССР Президенти Хавфсизлик Кенгашининг барча доимий аъзолари бўлган мамлакатларнинг давлат ва ҳукумат бошлиқларига, шунингдек БМТ Бош котибига шахсий мактуб йўллаб, Москвада Т. Азиз билан олиб борилган музокаралар янги даврасининг натижалари тўғрисида уларни хабардор қилди, бу музокаралар Ироқ позициясига сифат жиҳатдан янги ўзгартишлар киритиш билан ниҳоясига етганлиги айтилди. Биз кўраётган чора-тадбирлар тўғрисида араб давлатларининг ҳукуматлари хабардор қилинди. БМТ ҳузуридаги совет вакили юз берган вазиятни шошилинч тарзда кўриб чиқиш, Ироқ қўшинларини Қувайтдан олиб чиқиб кетишни бошлаш вақтини белгилаш, ўт очишни тўхтатиш ва қўшинларни олиб чиқиб кетиш бошланганлигини тасдиқлаш, назорат қилиш ва кузатиб туриш тўғрисидаги масалани ҳал қилиш учун БМТ Хавфсизлик Кенгашининг фавқулодда мажлисини чақириш йўлида ҳаракат қила бошлади.

Совет Иттифоқи можарони тинч йўл билан бартараф этиш, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг қарорларида белгилаб қўйилган мақсадларга одамларни яна қурбон қилмай ва моддий вайронагарчиликларсиз эришишнинг ҳақиқий имконияти қўлдан берилганлиги сабабли таассуф билдиради.

Ироқ рози бўлган баёнлар билан бир қанча бошқа давлатларнинг таклифлари ўртасидаги тафовут унча катта эмасди, бу тафовутларни БМТ Хавфсизлик Кенгаши доирасида бир-икки кун давомида келишиб олиш мумкин эди. Хавфсизлик Кенгаши юз берган вазиятни дарҳол кўриб чиқиши керак.

ДЕПУТАТ БИЛАН УЧРАШУВ

СССР халқ депутати, шоир Абдулла Орипов билан пойтахтимизнинг Ленин ноҳиясидаги маҳаллалар фаолларининг учрашуви бўлди.

Депутат ўзига берилган наказлар қандай бажарилаётгани тўғрисида қисқача ахборот берди. Берилган наказларнинг кўпчилиги асосан уй-жой, машиналар билан таъминлаш тўғрисида бўлганлиги ва улар асосан ижобий ҳал қилинаётганлигини таъкидлади. Шунингдек Тошкент аэропортини 2000 йилгача шаҳар ташқарисига кўчириш масаласи ҳақида ҳам тўхталди.

Сайловчилар депутатга яна янги наказлар бердилар. Салор каналини экологик жиҳатдан яхшилаш. Привокзальная кўчасини Мирсолиҳов кўчаси билан боғловчи темир йўл кўпригини кенгайтириш, бўлаётган сессияларда жиноятчиларга қаттиқ чора кўриш масаласини кўтариш каби наказлар шулар жумласидандир.

Учрашув сўнгида А. Орипов ўзининг янги шеърларидан намуналар ўқиб берди.

И. РУСТАМОВ.

ДХҚ ВАКИЛЛАРИ ШИФОХОНАДА

«Қонундаги ўғрилар» кимлар ва уларнинг сони қанча? Жумҳуриятимизда қанча олтин қазиб олинади ва унинг қанчаси ўзимизда қолади? Давлат хавфсизлиги органларининг дин ва диндорларга муносабати қандай?

Ўзбекистон Давлат Хавфсизлик Қўмитаси вакилларининг Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли 1-жумҳурият клиник шифохонаси жамоаси билан учрашуви мобайнида бунга ўхшаш саволлар кўп бўлди. ДХҚ бўлим бошлиғи А. Благородов, жамоатчилик билан алоқалар маркази раҳбари Р. Акромов, тергов бўлими ходимлари Э. Абдуллаев, Ғ. Облоёровлар саволларга жавоб бериш билан бир қаторда бугунги кунда жумҳурият чекистлари амалга ошираётган ишлар ҳақида айтиб ўтдилар. Улар хавфсизлик органлари халққа суянган ҳолда иш олиб бориб, жиноий ишларнинг олдини олиш, жумҳуриятимиз аҳолисининг осуда ҳаётини таъминлаш мақсадида барча имкониятларни ишга солаётганликларини айтишди.

Тўпланганлар мазкур учрашувнинг ҳар икки томон учун ҳам фойдали бўлганини, бундай тадбирларни тез-тез ўтказиб туриш лозимлигини таъкидладилар.

Д. АЪЗАМ,

Бекобод ноҳияси Ленин номли жамоа хўжалигида баҳорги экиш мавсумига тайёргарлик анча барвақт бошланган эди. Шу кунгача 30 дан ортиқ чигит экиш агрегати созлаб қўйилди.

СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) комиссия аъзолари Х. Бўрибоев (хўжалик бошқаруви раиси), механизатор А. Боботоев, бош инженер К. Умурзоқов, механизатор Х. Эрматовлар.

Комиссия аъзолари тайёр техникани кўздан кечирмоқда.

Суратчи А. МАЛЬЦЕВ.

ЖАМОА ФАХРИЙЛАРИ

ЧИРЧИҚДАГИ Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг электр цехи етакчи ишлаб чиқариш бўлинмаларидан ҳисобланади. Унинг байналмилал жамоаси комбинат барча цех ва участкаларини электр энергияси билан бир маромда ва зарур миқдорда таъминлаш билан корхонанинг барқарор ишлашига салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Цех ташкил этилганига яқинда чорак аср бўлди. Шу давр мобайнида комбинат ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун миллионлаб киловатт соат электр энергиясини узатиб берди. Бу масъулиятли ва шарафли вазифани бажаришда ишлаб чиқариш фахрийлари барча энергетикларга намуна бўлмоқдалар. Улар ўзларининг бой тажрибалари, маҳоратларини сарфлаб ишлаш, айни вақтда уларни ёш касбдошларига қунт билан ўргатиш орқали илғорлар сафининг кўпайишига ҳисса қўшмоқдалар.

С. Пўлатов, В. Асямов, Л. Лавлюк, Ф. Билолова, Ж. Султонов, П. Ельгишев ва бошқа фахрийлар шулар жумласидандир. Шунинг учун ҳам жамоа уларнинг номини доим ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади.

Н. ЗОИРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги Умумий декларацияга, СССР Конституциясига ва Ўзбекистон ССР Конституциясига асосланиб, ушбу Қонунда фуқароларнинг жамоат бирлашмаларини тузиш эркинлиги уларнинг ажралмас ҳуқуқи сифатида мустаҳкамлаб қўйилади.

I БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. **Жамоат бирлашмаси тушунчаси**

Ўз ҳуқуқлари, эркинликларини ҳамда сиёсат, иқтисодиёт, ижтимоий ривожланиш, фан, маданият, экология ва ҳаётнинг бошқа соҳаларидаги қонуний манфаатларини биргаликда рўёбга чиқариш учун бирлашган фуқароларнинг хоҳиш-иродаларини эркин билдиришлари натижасида вужудга келган ихтиёрий тузилма жамоат бирлашмасидир.

Сиёсий партиялар, оммавий ҳаракатлар, касаба уюшмалари, хотин-қизлар, ёшлар ва болалар ташкилотлари, ветеранлар ва ногиронлар ташкилотлари, илмий-техникавий, маданий-маърифий, физкультура-спорт ва бошқа кўнгилли жамиятлар, ижодий уюшмалар, юртдошлар уюшмалари, фондлар, ассоциациялар ва фуқароларнинг бошқа бирлашмалари жамоат бирлашмалари деб эътироф этилади.

Ушбу Қонун тижорат мақсадларини кўзлайдиган ёки бошқа корхоналар ва ташкилотлар фойда (даромад) ундириб олишига кўмаклашадиган кооператив ташкилотларга ва бошқа ташкилотларга, диний ташкилотларга, ҳудудий жамоат ўзини ўзи бошқариш идораларига (микрорайонлар кенгашлари ва қўмиталарига, маҳалла, уй, кўча, квартал, посёлка, қишлоқ қўмиталари ва бошқа ташкилотларга,) ташаббускор жамоат идоралари (халқ дружиналари, ўртоқлик судлари ва бошқаларга) нисбатан амал қилмайди, уларнинг тузилиши ва фаолияти тартиби бошқа қонунларда белгилаб берилади.

2-модда. **Ўзбекистон ССРнинг жамоат бирлашмалари тўғрисидаги қонунлари**

Ўзбекистон ССРнинг жамоат бирлашмалари тўғрисидаги қонунлари жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқий ҳолати асосларини белгилаб берадиган ушбу Қонундан, Қорақалпоғистон АССРнинг жамоат бирлашмалари тўғрисидаги Қонунидан, Ўзбекистон ССРнинг бошқа қонун ҳужжатларидан иборат бўлади.

3-модда. **Жамоат бирлашмаларини тузишдан кўзда тутилган мақсад**

Жамоат бирлашмалари фуқаролик, сиёсий иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқлар ҳамда эркинликларни рўёбга чиқариш ва ҳимоя қилиш; фуқароларнинг фаоллиги ва ташаббускорлигини, давлат ва жамият ишларини бошқаришда уларнинг иштирок этишини ривожлантириш; касб-кор ва ҳаваскорлик қизиқишларини қондириш; илмий, техникавий ва бадиий ижодкорликни ривожлантириш; аҳолининг соғ-ҳат-саломатлигини сақлаш, хайрия фаолиятида қатнашиш; маданий-маърифий, физкультура-соғломлаштириш ва спорт ишларини ўтказиш; табиатни, тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш; ватанпарварлик ва инсонпарварлик тарбияси; республикалараро ва халқаро алоқаларни кенгайтириш, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш; қонунда тақиқланмаган бошқа фаолиятни амалга ошириш мақсадида тузилади.

Фаолияти жамиятнинг ахлоқий негизларини, умумбашарий инсонпарварлик қадриятларини бузишга қаратилган, шунингдек конституцион тузумни ғайриқонуний йўл билан ўзгартириш ёки СССР, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР ҳудудининг бирлигини бузиш, урушни, зўравонликни ва шафқатсизликни, жамиятни парчалашга олиб борадиган ижтимоий, шу жумладан синфий, шунингдек, ирқий, миллий ва диний адоватни авж олдириш, қонун билан тақиқланган бошқа хатти-ҳаракатлар қилиш мақсадини кўзлайдиган жамоат бирлашмаларининг тузилишига йўл қўйилмайди.

Ҳарбийлаштирилган жамоат бирлашмалари ва қуролли тузилмалар, шунингдек диний характерга эга партиялар, уларнинг филиаллари ва бошқа структура бўлаклари ташкил этиш тақиқланади.

Жамоат бирлашмалари ва уларнинг идоралари томонидан қонуний ва демократик йўл билан шакллантирилган ҳокимият ва бошқарув идоралари ҳамда ҳокимият ваколатларига эга бўлганларга нисбатан ғайридемократик тарзда куч ишлатиб тазйиқ ўтказиш тақиқланади. Қонуний равишда амал қилиб турган ҳокимият ва бошқарув идоралари ҳамда мансабдор шахсларга демократик усулда ҳал этиш баҳонаси билан тазйиқ ўтказишга бўлган ҳар қандай уринишга Қонун билан барҳам берилади.

Аҳолининг саломатлиги ва ахлоқига, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларига тажовуз қиладиган жамоат бирлашмаларини тузиш ва уларнинг фаолияти қонунга мувофиқ таъқиб қилинади.

4-модда. **Жамоат бирлашмалари тузилиши ва фаолиятининг қоидалари**

Жамоат бирлашмалари ўз аъзолари (қатнашчилари)нинг ихтиёрийлиги, тенг ҳуқуқлилиги, ўзини ўзи бошқариш, қонунийлик ва ошкоралик асосида тузилади ва ҳаракат қилади.

Барча жамоат бирлашмалари ўз уставларида, бошқа ҳужжатларида кўзда тутилган вазифаларни бажаришда Ўзбекистон ССР Конституцияси, Қорақалпоғистон АССРда эса, шунингдек, Қорақалпоғистон АССР Конституцияси, Ўзбекистон ССРнинг бошқа қонунлари доирасида иш кўрадилар.

Фуқаронинг жамоат бирлашмаси фаолиятида қатнашиши ёки қатнашмаслиги унинг ҳуқуқлари ва эркинликларини чеклаш ёки унга имтиёзлар бериш учун, шу жумладан давлат ташкилотида лавозимни эгаллаш шарти ёки Қонунда кўзда тутилган мажбуриятларни бажармаслик учун асос бўла олмайди.

Меҳнат тўғрисидаги қонунлар, шунингдек меҳнаткашларнинг ижтимоий таъминоти ва ижтимоий суғурта қилдириш тўғрисидаги қонунлар жамоат бирлашмалари аппарати ходимларига нисбатан жорий этилади.

5-модда. **Давлат ва жамоат бирлашмалари**

Давлат жамоат бирлашмалари ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини таъминлайди ҳамда Конституцияга мувофиқ улар ўз уставларидаги вазифаларни бажаришлари учун шарт-шароит яратилишига кафолат беради.

Давлат ёшлар ва болалар ташкилотларига моддий ва маънавий мадад беради, уларга нисбатан имтиёзли солиқ сиёсати ўтказилишини таъминлайди, болалар ташкилотларига мактаб, мактабдан ташқари муассасалар биноларидан, клублардан, маданият саройлари ва уйларидан, спорт иншоотлари ва бошқа иншоотлардан бепул ёки имтиёзли шартлар билан фойдаланиш ҳуқуқини беради.

Қонунда кўзда тутилган ҳоллардан ташқари давлат идоралар ва мансабдор шахсларнинг жамоат бирлашмалари фаолиятига аралашишига, худди шунингдек, жамоат бирлашмаларининг давлат идоралари ва мансабдор шахсларнинг фаолиятига аралашишига йўл қўйилмайди.

Сиёсий партиялар ташкилотлари, бошқа жамоат бирлашмалари фаолияти улар аъзоларининг (қатнашчиларнинг) асосан ишдан бўш вақтида ва мазкур бирлашмалар маблағи ҳисобидан амалга оширилади.

Сиёсий партиялар ва сиёсий мақсадни кўзловчи оммавий жамоат ҳаракатлари фаолиятининг давлат томонидан пул билан таъминланиши тақиқланади, халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги қонунларга мувофиқ сайлов кампанияларини, халқ овоз беришини пул билан таъминлаш ҳоллари бундан мустаснодир.

Жамоат бирлашмалари манфаатларига дахлдор масалалар қонунларда кўзда тутилган ҳолларда тегишли жамоат бирлашмалари иштирокида ёки улар билан келишилган ҳолда давлат идоралари ва хўжалик ташкилотлари томонидан ҳал қилинади.

6-модда. **Жумҳурият жамоат бирлашмалари ва бошқа жамоат бирлашмалари**

Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун жумҳурият ҳудудида амалга ошириладиган ва Ўзбекистон ССРда ўз ташкилотлари бўлган жамоат бирлашмалари Умумиттифоқ ва жумҳуриятлараро жамоат бирлашмаларининг жумҳурият бўғинларига киради. Башарти, фаолияти ушбу Қонуннинг 3-моддасига зид бўлса, жумҳурият ташқарисида ташкил этилган жамоат бирлашмаларининг филиаллари ва бошқа структура бўлинмаларининг фаолиятига йўл қўйилмайди.

Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун жумҳурият ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари жумҳурият жамоат бирлашмаларига киради. Бунда жумҳурият сиёсий партияси ёки касаба уюшмасининг камида уч минг аъзоси бўлиши керак.

Вилоят, ноҳия, шаҳар, поселка ва қишлоқ жамоат бирлашмалари маҳаллий жамоат бирлашмаларига киради.

Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун вилоят ҳудудида, Тошкент шаҳрида эса бутун шаҳар ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари вилоят, Тошкент шаҳар жамоат бирлашмаларига киради.

Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун ноҳия (шаҳар) ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари ноҳия (шаҳар) жамоат бирлашмаларига киради.

Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти поселка, қишлоқ ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари поселка, қишлоқ жамоат бирлашмаларига киради.

Зарурат пайдо бўлган ҳолларда вилоятлараро ва ноҳиялараро жамоат ташкилотлари тузилиши мумкин.

7-модда. **Жамоат бирлашмаларининг иттифоқлари**

Жамоат бирлашмалари ихтиёрийлик асосида жамоат бирлашмаларининг иттифоқларига уюшишга ҳақлидирлар.

Жамоат бирлашмаларининг иттифоқлари ушбу Қонунда жамоат бирлашмалари учун белгилаб қўйилган тартибда тузилади, амал қилади ва ўз фаолиятини тўхтатади.

II БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИНИНГ ТУЗИЛИШИ ВА УЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ ТЎХТАТИЛИШИ

8-модда. **Жамоат бирлашмаларини тузиш**

Жамоат бирлашмаси камида ўн нафар фуқаронинг ташаббуси билан тузилади.

Жамоат бирлашмасини тузиш ташаббускорлари таъсис съездини (конференциясини) ёки умумий йиғилишини чақирадилар, унда устав (низом, ўзга асосий ҳужжат) қабул қилинади ва раҳбар идоралар тузилади.

9-модда. **Жамоат бирлашмасига аъзолик**

Ўзбекистон ССР фуқаролари жамоат бирлашмаси аъзолари (қатнашчилари) бўладилар. Сиёсий партиялардан ташқари жамоат бирлашмаларининг уставида бошқа жумҳуриятлар фуқароларининг, шунингдек, чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг бирлашмага аъзо бўлишлари кўзда тутилиши мумкин.

Ўзбекистон ССРнинг ўн саккиз ёшга тўлган фуқаролари жумҳурият сиёсий партияларининг аъзолари бўлишлари мумкин.

Бир сиёсий партиянинг аъзоси айни вақтда бошқа сиёсий партиянинг аъзоси бўла олмайди.

Сиёсий партиялар ва касаба уюшмаларидан ташқари жамоат бирлашмаларининг фаолиятида уларнинг уставларида кўзда тутилган ҳолларда жамоа аъзолари: корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг меҳнат жамоалари, фуқароларнинг бирлашмалари иштирок этишлари мумкин.

10-модда. **Жамоат бирлашмасининг устави**

Жамоат бирлашмасининг уставида қуйидагилар кўзда тутилиши керак:

1) жамоат бирлашмасининг номи, мақсади ва вазифаси;

2) жамоат бирлашмасининг ички тузилиши, унинг ўз фаолиятини амалга оширадиган ҳудуд;

3) жамоат бирлашмаси аъзолигига қабул қилиш шартлари ва тартиби, агар бирлашма рўйхатда қайд этиладиган аъзоларга эга бўлса, бундай ҳолларда ундан чиқиш шартлари ва тартиби;

4) жамоат бирлашмаси аъзолари (қатнашчилари)нинг ҳуқуқлари ва бурчлари;

5) жамоат бирлашмаси ҳамда унинг ташкилотлари раҳбар идораларининг ваколатлари ва уларни тузиш тартиби, уларнинг ваколат муддати;

6) жамоат бирлашмаси ҳамда унинг ташкилотларининг маблағлари ва бошқа мол-мулки манбалари;

7) жамоат бирлашмасининг раҳбар идораси қаерда жойлашганлиги;

8) жамоат бирлашмаси уставига ўзгартишлар, қўшимчалар киритиш тартиби;

9) жамоат бирлашмаси фаолиятини тўхтатиш тартиби.

Уставда жамоат бирлашмаси фаолиятига тааллуқли бошқа қоидалар ҳам кўзда тутилиши мумкин.

Жамоат бирлашмасининг устави амалдаги қонунларга зид бўлмаслиги керак.

11-модда. **Жамоат бирлашмалари уставларини рўйхатга олиш**

Ўзбекистон ССРда амал қилувчи Умумиттифоқ жамоат ташкилотлари, халқаро, жумҳуриятлараро жамоат ташкилотлари жумҳурият бўғинларининг, шунингдек жумҳурият, вилоятлараро жамоат бирлашмаларининг уставлари Ўзбекистон ССР Адлия вазирлиги томонидан рўйхатга олинади.

Қорақалпоғистон АССРда жамоат бирлашмасининг уставини рўйхатга олиш тартиби Қорақалпоғистон АССР қонунлари билан белгиланади.

Вилоят, ноҳия, шаҳар, поселка, қишлоқ ҳудудида ёки икки ва ундан ортиқ ноҳия, шаҳар, поселка, қишлоқ ҳудудида фаолиятини амалга оширадиган жамоат бирлашмаларининг уставлари халқ депутатлари вилоят, Тошкент шаҳар Советлари ижроия қўмиталарининг адлия бошқармалари томонидан рўйхатга олинади.

Жамоат бирлашмаси уставини рўйхатга олиш учун устав қабул қилинган кундан бошлаб бир ой муддат ичида мазкур жамоат бирлашмаси раҳбар идораси аъзолари томонидан имзоланган ва шу аъзолар ҳар бирининг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, истиқомат жойи кўрсатилган ариза топширилади. Аризага устав, уставни қабул қилган таъсис съезди (конференцияси) ёки умумий йиғилиш протоколи, ушбу Қонуннинг 6 ва 8-моддалари талаблари бажарилганлигини тасдиқловчи бошқа материаллар илова қилинади.

Уставни рўйхатга олиш ҳақидаги ариза у топширилган кундан бошлаб икки ой муддатда кўриб чиқилади.

Жамоат бирлашмалари уставларига киритилган ўзгаришлар, қўшимчалар ҳам уставларни рўйхатга олиш тартиби ва муддатларига мувофиқ рўйхатга олиниши лозим.

Жамоат бирлашмалари уставларини рўйхатга олувчи идоралар ана шу бирлашмалар рўйхатини тузиб борадилар.

Жамоат бирлашмаси ёки унинг ташкилотлари (идоралари) уларнинг уставлари рўйхатга олинган кундан бошлаб ушбу Қонунда белгилаб қўйилган тартибда ўз фаолиятларини амалга оширадилар ва гражданлик қонунларига мувофиқ ҳуқуқий шахс, деб тан олиниши мумкин.

Умумиттифоқ, халқаро, жумҳуриятлараро (минтақалараро) жамоат бирлашмаларининг (шу жумладан оммавий ҳаракатларнинг) ва уларнинг бошқа тармоқ бўлинмаларининг филиаллари шунингдек жумҳурият ва маҳаллий жамоат бирлашмалари (шу жумладан оммавий ҳаракатлари) Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигида ва унинг жойлардаги идораларида ўз уставларини рўйхатдан ўтказмаган бўлсалар, Ўзбекистон ССР ҳудудида фаолият кўрсатишларига йўл қўйилмайди.

Жамоат бирлашмаси уставини, кейин унга киритилган ўзгаришлар ва қўшимчаларни рўйхатга олиш учун Ўзбекистон ССР Вазирлар Кабинети, Қорақалпоғистон АССРда эса — Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгаши томонидан белгиланган тартибда рўйхатга олиш ҳақи ундирилади.

12-модда. **Жамоат бирлашмаси уставини рўйхатга олишни рад этиш**

Агар жамоат бирлашмасининг устави ушбу Қонуннинг 3,4 ёки 10-моддалари қоидаларига зид бўлса, ёхуд илгари худди шу номдаги жамоат бирлашмаси рўйхатга олинган бўлса, жамоат бирлашмаси уставини рўйхатга олишни рад этиш мумкин.

Уставни рўйхатга олиш рад этилган тақдирда бу ҳақда тақдим этилган устав қайси қонуннинг қоидаларига зид эканлиги кўрсатилиб, ариза берувчига ёзма равишда хабар қилинади.

Жамоат бирлашмасининг уставини рўйхатдан ўтказишнинг рад этилиши устидан судга шикоят қилиш мумкин ва бу иш Ўзбекистон ССР гражданлик процессуал қонунида кўзда тутилган тартибда қараб чиқилади.

Умумиттифоқ жамоат бирлашмаси жумҳурият бўғинининг, жумҳуриятлараро, жумҳурият ва вилоятлараро жамоат бирлашмаларининг уставини рўйхатдан ўтказишнинг рад этилиши устидан — Ўзбекистон ССР Олий Судига, маҳаллий жамоат бирлашмалари уставини рўйхатдан ўтказишнинг рад этилиши устидан эса — тегишли вилоят, Тошкент шаҳар судига шикоят қилиш мумкин.

13-модда. **Жамоат бирлашмаларининг рамзлари**

Жамоат бирлашмалари рамз сифатида ўз тимсолига, байроғига ва вимпелига эга бўлиши мумкин.

Жамоат бирлашмаларининг тимсоллари уставга мувофиқ, уларнинг раҳбар идоралари томонидан тасдиқланади. Жамоат бирлашмаларининг тимсоллари ва вимпеллари ушбу Қонуннинг 3-моддаси иккинчи қисмида кўрсатилган мақсадларни тарғиб этишга хизмат қилмаслиги керак.

Байроқлар ва вимпеллар белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим.

14-модда. **Жамоат бирлашмалари фаолиятининг тўхтатилиши**

Жамоат бирлашмаларининг фаолияти уларни қайта ташкил этиш (қўшилиш, бирлашиш, ажралиш) ёки тугатиш йўли билан тўхтатилиши мумкин.

Жамоат бирлашмалари уларнинг съездлари (конференциялари) ёки умумий йиғилишлари қарори билан қайтадан ташкил этилади. Жамоат бирлашмаларини қайта ташкил этгандан сўнг янгидан тузилган жамоат бирлашмасининг устави ушбу Қонуннинг 11-моддасида кўзда тутилган тартибда рўйхатга олинади.

Жамоат бирлашмаси съезд (конференция) ёки умумий йиғилиш қарорига мувофиқ ёхуд ушбу Қонуннинг 22-моддасида кўзда тутилган асосларга мувофиқ ва тартибда тугатилади.

Съезд (конференция) ёки умумий йиғилиш қарорига мувофиқ тугатилган жамоат бирлашмасининг мол-мулки унинг уставида кўзда тутилган мақсад йўлида сарфланади.

III БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА УЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ ШАРТ-ШАРОИТЛАРИ

15-модда. **Жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқлари**

Жамоат бирлашмалари қонун олдида тенгдирлар.

Жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқлари уларнинг уставларида қайд этилади.

Жамоат бирлашмалари уставларда, дастурий, бошқа ҳужжатларда белгиланган мақсадлар ва вазифаларни амалга ошириш учун ўз мақсадлари ва фаолияти тўғрисидаги ахборотни эркин тарқатади, қонунда кўзда тутилган ҳолларда ва тартибда эса:

давлат ҳокимияти ва бошқарув идораларини тузишда қатнашади;

қонун қабул қилишда ташаббускор бўлади;

давлат ҳокимияти ва бошқарув идораларининг қарорларини тайёрлашда иштирок этади;

давлат ва жамоат идораларида ўз аъзолари (қатнашчилари) номидан иш юритади ва уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилади;

ушбу Қонунда ҳамда Ўзбекистон ССРнинг бошқа Қонун ҳужжатларида, Қорақалпоғистон АССРда эса — Қорақалпоғистон АССРнинг ҳам ўзга қонун ҳужжатларида кўзда тутилган ваколатларни амалга оширади.

16-модда. **Сиёсий партиялар, оммавий жамоат ҳаракатлари, касаба уюшмалари**

Партиялар ўз аъзоларининг сиёсий иродасини ифодалаб, давлат ҳокимияти ва бошқарув идораларини тузишда иштирок этишни, шунингдек халқ депутатлари Советларига сайланган ўз вакиллари орқали ҳокимият идоралари фаолиятида қатнашишни асосий вазифа қилиб қўядилар.

Партияларнинг дастурий ҳужжатлари бўлади, улар омманинг эътибори учун матбуотда эълон қилинади.

Партиялар халқ депутатлигига номзодлар кўрсатиш, сайловолди ташвиқот ишларини олиб бориш, халқ депутатлари тегишли Советларида ўз тарафдори бўлган депутатлар гуруҳларини тузиш ҳуқуқига эгадирлар.

Оммавий жамоат ҳаракатлари сиёсий ёки ўзга мақсадларни кўзлайдилар ҳамда уларнинг рўйхатга олинган аъзолари бўлмайди.

Ҳарбий хизматчилар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларида лавозимни эгаллаб турган шахслар ўз хизмат фаолиятида қонун талабларига амал қиладилар ва сиёсий партиялар ҳамда сиёсий мақсадларни кўзловчи оммавий жамоат ҳаракатларининг қарорлари билан боғлиқ бўлмайдилар.

Касаба уюшмалари давлат идоралари, хўжалик ташкилотлари, кооператив ва ўзга жамоат бирлашмалари билан ўзаро муносабатларда касаба уюшмалари тўғрисидаги амалдаги қонунларга мувофиқ касаба уюшмаси аъзоларининг ишлаб чиқариш, ижтимоий-иқтисодий ва маданий соҳадаги манфаатларини кўзлаб иш олиб боради ва уларни ҳимоя қилади.

Сиёсий партиялар ва касаба уюшмаларининг фақат якка тартибда рўйхатга олинадиган аъзолари бўлади.

17-модда. **Жамоат бирлашмаларининг ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолияти**

Жамоат бирлашмалари қонунларда белгилаб қўйиладиган тартибда ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолияти билан шуғулланадилар ҳамда фақат уставдаги вазифаларни бажариш мақсадида ҳуқуқий шахс мақомига эга бўлган корхоналар ва хўжалик ҳисобидаги ташкилотларни барпо этадилар.

Жамоат бирлашмаларининг ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолиятидан олинган даромадлар ана шу бирлашмалар аъзолари (қатнашчилари) ўртасида қайта тақсимланмайди ва ундан фақат устав вазифаларини бажариш учун фойдаланилади; жамоат бирлашмалари ўз маблағларидан ҳатто ўз уставида кўрсатилмаган бўлса ҳам хайрия мақсадлари йўлида фойдаланишларига йўл қўйилади.

Жамоат бирлашмалари тузадиган корхоналар ва ташкилотлар қонунда белгилаб қўйилган тартибда ва миқдорда бюджетга пул ўтказадилар.

18-модда. **Жамоат бирлашмалари мулки**

Жамоат бирлашмалари, уларнинг ташкилотлари бинолар, иншоотлар, уй-жой фонди, ускуналар, асбоблар, маданий-маърифий ва соғломлаштириш мақсадлари учун мўлжалланган мулкларга, пул маблағига, акцияларга, бошқа қимматбаҳо қоғозларга ҳамда уларнинг уставларида кўзда тутилган фаолиятни моддий таъминлаш учун зарур бўлган ўзга мол-мулкка эгалик қилишлари мумкин. Бирлашмаларнинг уставларида кўрсатилган мақсадларга мувофиқ уларнинг маблағи ҳисобидан барпо этилган нашриётлар, бошқа корхоналар, хайрия муассасалари жамоат бирлашмаларининг мулки бўлиши мумкин.

Ўзбекистон ССРнинг қонун ҳужжатларида, Қорақалпоғистон АССРда эса — Қорақалпоғистон АССРнинг ҳам қонун ҳужжатларида давлат ва жамоат хавфсизлиги мулоҳазалари билан ёки халқаро шартномаларга мувофиқ жамоат бирлашмалари мулки бўла олмайдиган мол-мулк турлари белгилаб қўйилиши мумкин.

Жамоат бирлашмаларининг пул маблағлари, агар уставда кўзда тутилган бўлса, бирлашмага кириш ва аъзолик бадалларини тўлашдан; ихтиёрий равишда ўтказилган пул ва хайриялардан; уставга мувофиқ ўтказилган лекциялар, кўргазмалар, спорт тадбирлари ҳамда бошқа тадбирлар, лотереялар тушумларидан, ишлаб чиқариш, хўжалик ва ноширлик фаолиятидан олинадиган даромадлардан; қонун билан тақиқланмаган бошқа тушумлардан ташкил топади.

Сиёсий партиялар ва сиёсий мақсадларни кўзловчи оммавий жамоат ҳаракатлари диний ташкилотлардан, шунингдек чет давлатлар, ташкилотлар ва ажнабий фуқаролардан молиявий ва ўзга моддий ёрдам олиш ҳуқуқига эга эмаслар.

Сиёсий партиялар ўз бюджетларини омманинг эътибори учун ҳар йили эълон қиладилар.

Жамоат бирлашмаларининг мулки қонун билан муҳофаза қилинади.

Иттифоқларнинг ва уларга кирувчи бирлашмаларнинг ана шу иттифоқ ва унга қўшилган бирлашмаларга қарашли мол-мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш, тасарруф этишга доир ваколатлари жамоат бирлашмалари иттифоқларининг уставларида белгилаб қўйилади.

19-модда. **Жамоат бирлашмаларининг оммавий ахборот воситалари ва ноширлик фаолияти**

Жамоат бирлашмалари оммавий ахборот воситаларини таъсис этишга ҳамда амалдаги матбуот ва бошқа оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги қонунларга мувофиқ ноширлик фаолияти билан шуғулланишга ҳақлидирлар.

IV БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ. ҚОНУННИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

20-модда. **Жамоат бирлашмалари фаолиятини назорат қилиш ва кузатиб бориш**

Молия идоралари жамоат бирлашмалари даромадларининг манбаларини, улар олган маблағ миқдорини ва солиқлар тўғрисидаги қонунларга мувофиқ солиқ тўланишини назорат қилиб борадилар.

Жамоат бирлашмаларининг қонунларни бажаришини прокуратура идоралари назорат қилиб борадилар.

Жамоат бирлашмаси уставини рўйхатга олган Ўзбекистон ССР Адлия вазирлиги ва унинг жойлардаги идоралари жамоат бирлашмаси фаолиятининг мақсадларига тааллуқли устав қоидаларига риоя этилишини назорат қилади. Рўйхатга олувчи идора жамоат бирлашмасининг раҳбар органидан қабул қилинган қарорларни тақдим этишни талаб қилишга, жамоат бирлашмалари ўтказадиган тадбирларда қатнашиш учун ўз вакилларини юборишга, жамоат бирлашмаси уставига риоя қилиш билан боғлиқ масалалар юзасидан жамоат бирлашмаси аъзоларидан ва бошқа фуқаролардан тушунтириш олишга ҳақлидир.

21-модда. **Жавобгарлик асослари**

Жамоат бирлашмалари тўғрисидаги Қонунни бузиш амалдаги қонунларга мувофиқ жиноий, маъмурий, моддий ёки ўзга жавобгарликка сабаб бўлади.

Жамоат бирлашмалари тўғрисидаги Қонунни бузганлик учун бу ишда айбдор бўлган давлат ва жамоат идораларининг мансабдор шахслари, шунингдек фуқаролар жавобгар бўладилар.

Жамоат бирлашмаси, шу жумладан ўз уставини рўйхатдан ўтказмаган жамоат бирлашмаси жамоат бирлашмалари тўғрисидаги қонунни бузган тақдирда қонунга мувофиқ жавобгар бўлади.

Жамоат бирлашмаси унинг уставида белгилаб қўйилган мақсадлар ва вазифалар доирасидан четга чиқадиган ёки қонунни бузадиган хатти-ҳаракатларни содир этган тақдирда ана шу жамоат бирлашмасининг раҳбар идораси жамоат бирлашмаси уставини рўйхатга олган идора ёки прокурор томонидан ёзма равишда огоҳлантирилиши мумкин.

22-модда. **Жамоат бирлашмаси устав ёки қонун талабларини бузган тақдирда уни тугатиш**

Жамоат бирлашмаси ушбу Қонун 3-моддасининг 2, 3, 4-қисмида кўзда тутилган хатти-ҳаракатларни содир этган тақдирда суд қарорига биноан тугатилиши мумкин.

Жамоат бирлашмаси ушбу Қонуннинг 21-моддаси тўртинчи қисмида кўзда тутилган ҳаракатларни бир йил давомида такроран содир этганлиги учун суд уни тугатиши мумкин.

Суд қарори билан тугатилган жамоат бирлашмасининг мол-мулки қайтариб бермаслик шарти билан давлат мулкига айлантирилиши мумкин.

Умумиттифоқ жамоат бирлашмасининг жумҳурият бўғини, жумҳуриятлараро, жумҳурият ва вилоятлараро жамоат бирлашмалари Ўзбекистон ССР Прокурорининг, Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигининг, шунингдек Ўзбекистон ССР қонунлари билан ваколат берилган бошқа идоралар ва мансабдор шахсларнинг тақдимига асосан Ўзбекистон ССР Олий суди чиқарган қарорга мувофиқ тугатилади. Ўзбекистон ССР Олий судининг жамоат бирлашмасини тугатиш тўғрисидаги қарори устидан шикоят қилинмайди.

Маҳаллий жамоат бирлашмалари тегишли вилоят, Тошкент шаҳар судлари томонидан тугатилади. Бунда суднинг қарори устидан Ўзбекистон ССР Олий судига шикоят қилиниши мумкин.

V БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО АЛОҚАЛАРИ. ХАЛҚАРО ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ. ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР

23-модда. **Жамоат бирлашмаларининг халқаро алоқалари**

Жамоат бирлашмалари Ўзбекистон ССР қонунларига ва ўз уставларига мувофиқ халқаро жамоат (ноҳукумат) бирлашмаларига қўшилиши, бевосита халқаро алоқалар ўрнатишлари, тегишли битимлар тузишлари мумкин.

24-модда. **Халқаро жамоат бирлашмалари**

Агар Ўзбекистон ССРда тузилган жамоат бирлашмасининг фаолияти уставга мувофиқ Ўзбекистон ССР ҳудудида ва битта ёки ундан кўпроқ хорижий давлат ҳудудида амал қилса, у халқаро жамоат бирлашмаси деб эътироф этилади.

Башарти чет элда тузилган халқаро жамоат бирлашмаси таркибига жумҳурият жамоат бирлашмаси коллектив аъзо сифатида кирса, жумҳурият жамоат бирлашмасининг устави ҳам ушбу Қонунга мувофиқ рўйхатга олиниши керак.

Ўз фаолиятини хорижий давлат ҳудудида ҳам амалга оширадиган жамоат бирлашмаси зарур ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилган уставини қайта рўйхатдан ўтказиш учун Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигига тақдим этади.

Тинчликни мустаҳкамлашни, халқаро ҳамкорликни ривожлантиришни, инсонпарварлик фаолиятининг ўзга турларини мақсад қилиб қўйган жамоат бирлашмалари қонунда белгиланган имтиёзлардан фойдаланишлари мумкин.

Ушбу Қонуннинг қоидалари хорижий давлатлар жамоат бирлашмаларининг Ўзбекистон ССР ҳудудида тузилган бўлимлари (филиаллари ва бошқа таркибий бўлинмалари) фаолиятига нисбатан қўлланади.

25-модда. **Халқаро шартномалар**

Агар СССР ёки Ўзбекистон ССР халқаро шартномасида ушбу Қонундагидан ўзга қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартномадаги қоидалар қўлланади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 15 февраль.

● ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУНИНИ КУЧГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон ССРнинг «Ўзбекистон ССРда жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССРнинг «Ўзбекистон ССРда жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Қонуни 1991 йил 1 мартдан кучга киритилсин.

Қонунлар ушбу Қонунга мувофиқлаштирилгунга қадар қонунларнинг жамоат бирлашмаларига оид қисми ушбу Қонунга зид келмаса, қўлланаверади.

2. Белгилаб қўйилсинки, «Ўзбекистон ССРда жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг жамоат бирлашмалари уставлари (низомлари, бошқа асосий ҳужжатлари)ни рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги қоидалари ушбу Қонун кучга киритилгунга қадар тузилган жамоат бирлашмаларининг уставларига дахлдордир. Ана шу жамоат бирлашмаларининг уставлари 1992 йил мартигача бўлган муддатда рўйхатга олинадилар; бу ҳолда 11-модда иккинчи қисмининг уставни у қабул қилинган кундан бошлаб бир ой муддат ичида рўйхатга олиш ҳақидаги қоидаси қўлланилмайди.

Касаба уюшмаларининг уставларини рўйхатдан ўтказиш ва улар фаолиятини назорат қилиш ҳақида «Ўзбекистон ССРда жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг 11, 20 ва 23-моддаларида кўзда тутилган қоидаларни тартибга солиш хусусиятлари касаба уюшмалар тўғрисидаги қонунларда назарда тутилади.

3. Қорақалпоғистон АССР Олий Кенгашига:

Қорақалпоғистон АССР қонунларини «Ўзбекистон ССРда жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига мослаштириш тавсия этилсин.

4. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Кабинети:

«Ўзбекистон ССРда Жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига мувофиқ Умумиттифоқ жамоат бирлашмаларининг жумҳурият бўғинларини, шунингдек жумҳуриятлараро, жумҳурият ва маҳаллий жамоат бирлашмаларининг уставларини рўйхатга олиш ҳақидаги аризаларни кўриб чиқиш қоидаларини ишлаб чиқсин ва матбуотда эълон қилсин, жамоат бирлашмаларининг уставларини рўйхатга олганлик учун ҳақ олиш тартиби ва миқдорларини белгиласин:

1991 йил 1 мартга қадар Ўзбекистон ССР Адлия вазирлигида жамоат бирлашмалари уставларини рўйхатга олиш ҳамда уларнинг уставларига риоя этилишини назорат қилиш бўйича махсус хизмат ташкил этиш, бу хизматнинг фаолиятини штатлар билан, моддий-молиявий ва бошқача тарзда таъминлаш масалаларини ҳал этсин;

Ўзбекистон ССР Ҳукуматининг қарорлари мазкур Қонунга мувофиқлаштирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси

М. ИБРОҲИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 15 февраль.

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

ШУ ОЙНИНГ бошларида Тошкент ноҳиясидаги «Ленин йўли» жамоа хўжалигида бўлганимда у ерда амалга оширилаётган янгиликлар билан бирга, шунингдек, деҳқонларнинг айрим хизмат тармоқлари. мутасаддиларига нисбатан билдирган эътирозлари, ўринли мулоҳазалари, танқидларини ҳам эшитган эдим.

Янгиликларки, уларни ўрганса, қўлланса арзийди. Эътирозларки, уларнинг асосида жуда кўп дала меҳнаткашларининг хасратлари, юрак дардлари ўз ифодасини топган...

ҚАНИ ШАҲАРЛИК БЎЛГАНИМИЗ?

ОДАМНИНГ субути гапсўзининг маъноси, қадр-қимммати билан белгиланади. Ўтган йили мазкур хўжалик ҳисобот мажлисида қатнашганимда Тошкент шаҳар деҳқончилик уюшмаси раиси С. Тошқуловнинг жамоа хўжалиги аъзоларига берган ваъдаси тақдири билан қизиқишга тўғри келди. У ўша йиғилишда жумладан, бундай деган эди:

— Уюшмамизга аъзо бўлганларингиз туфайли энди Сизлар ҳам шаҳарлик бўлиб қолдингизлар. Демак, шаҳарликлар фойдаланаётган имтиёзлар, хизматлардан сизлар ҳам баҳраманд бўласизлар. Биз енгил машинадан, қурилиш материалларидан, қарашиб юборамиз. Аввало соғ-саломат юринглар, дард кўрманглару, лекин иссиқ жонмиз-да. Мабодо тобларингиз қочиб қолса биронтангизнинг шаҳардаги шифохоналарда даволанишларингиз ҳам мумкин...

Эҳтимол, ўртоқ С. Тошқулов уюшмага аъзо бўлган бошқа хўжаликларда бўлганларида ҳам шундай ваъдаларни бериб, одамларни ишонтиргандирлар, буниси бизга ҳозирча қоронғу. Лекин шу нарса аён бўлдики, ўтган йили мажлисда берилган ваъдалар чалакам-чатти қолиб кетди. Тўғри, уч-тўрт кишига енгил машина олишда кўмаклашилди. Бироқ, ваъдалар жуда кўп эди-ку. Улар бажарилмади.

Шунинг учун бўлса керак, деҳқонлар, соҳибкорлар, чорвадорларнинг шаҳар деҳқончилик уюшмасидан кўнгли қолибди, Амалий ёрдами тегмаган уюшмага аъзо бўлишдан не ҳожат. дейишмоқда улар.

Буёғи нима бўларкин? Ҳаётнинг ўзи кўрсатади.

ПУЛНИ КОЛХОЗ КАССАСИГА ТОПШИРАМИЗ

АГАР 1989 йилда жамоа хўжалиги бир аъзосининг иш кунига ҳисоблаганда ўртача ойлик маоши 280 сўмни ташкил этган бўлса, 1990 йилда 352 сўмга етди. Деҳқонларимиз ниҳоятда меҳнаткаш, дейишди жамоа раҳбарлари. Улар учун бу камлик қилади. Шуни 400 сўмга етказмоқчимиз.

Дарвоқе, соф даромад кўпайиб бораётган экан, маошнинг ҳам ортиши табиий ҳолдир. Буни шундан ҳам билса бўладики, 50 ва 100 сўмлик пуллар ўзгариши муносабати билан жамоа хўжалиги аъзоларига тегишли 1,5 миллион сўмга яқин жамғармалари алмаштириб берилди. Лекин бу жараён анча қийин кечди. Асаб бузишга, талашиб-тортишишга тўғри келди. Энг ёмони шундаки, шундай ҳам жамғармасини уйда сақлашни афзал кўрадиган деҳқонларда пулни давлатнинг омонат кассасида сақланишига бўлган ишончлари бутунлай йўқолди. Лекин одамлар орасидаги ҳар хил гап-сўзлар, миш-мишларни айтмайсизми? Жамоа хўжалиги бошқаруви омманинг бу кайфиятини, албатта, ҳисобга олиб, бирон чора-тадбир кўриш керак, деган қарорга келди. Шу мақсадда тажрибаларга таяниб, хўжаликнинг ўз омонат кассасини очишга аҳд қилдилар. Бу шундай йўл билан амалга ошади. Ҳар бирининг қиймати 100, 500, минг, 2 минг сўмлик бўлган, хўжаликнинг белгиси қўйилган акция — қоғоз пуллар тайёрланади. Колхозчиларга бериб қўйилади. Бир йил сақлаганлиги учун хўжалик фойда пули бермайди. Деҳқон пули икки йил сақланса уч фоиз, уч йил сақланса 6 фоиз, тўрт йил сақланса саккиз фоиз ва ҳоказо фойда пули тўланади.

Хўжаликка ҳам, деҳқонга ҳам фойдали ва қулай. Жамоа хўжалиги маблағни давлат банкида сақлайди. Банк фойда тўлайди. Хўжалик банкдаги пулларни бемалол ишлатаверади. Энг муҳими шундаки, деҳқон хоҳлаган пайтда хоҳлаган миқдордаги пулни қайтариб олаверади.

Бу тадбир кўпчиликка маъқул келди. Колхоз кассасига пул топшираман, деганлар кўпайиб кетди.

БЎЗЧИ БЕЛБОҚҚА ЁЛЧИЙДИГАН БЎЛДИ

КЎП ЙИЛЛАРДАН буён бир нарса тинчлик бермайди. Ўйга толдиради, бизни. Бу қандай адолатсизликки, деҳқон-чорвадор ўзи не-не машаққатлар билан гўшт етиштирса-ю, лекин кўпинча қора қозонини қайнатолмай сувга ташлаб қўйса?! Ондасонда меҳмон-излом келганда ёки йиғин ўтказганида бозордан килосини палон сўмга гўшт сотиб олса. Бундан буён ҳам шу аҳвол давом этаверадими? У ҳолда бозор иқтисодиёти шароитида қандай яшаймиз? Ахир бозордан килосини 15—20 сўмга сотиб олиб, тўй-маъракa ёки йиғин ўтказиб бўлмайди-ку! Ана шу ташвиш одамларни бир кунмас — бир кун жумбушга келтириши турган гап. Хўжалик раҳбарлари бу ҳақда ҳам қайғуришмоқда. Шу пайтгача зарур бўлганда ички эҳтиёжлар учун қорамол сўйиб келинарди. Нега қўйчиликни астойдил янги изга солиш мумкин эмас? Бир вақтлар Келес массивида ўн-ўн беш минг қўй боқиларди-ку. Ихтисослаштириш баҳонаси билан бу қўйлар олиб қўйилди. Ҳозир бор-йўғи мингга яқин қўй боқилмоқда. Буни албатта, кўпайтириш керак. Қўйчилик фермаси қайта қурилмоқда. Бу фермага дастлаб шу хўжаликда меҳнат қилган тажрибали чорвадор Аббосхўжа Бакиров яна мудир қилиб тайинланди. У чорвадорлар, мутахассислар билан гаплашиб, яқин икки-уч йил ичида қўйлар сонини икки-уч мингга олиб чиқишга сўз берди. Яна бошқа тадбир ҳам ўйланди. Кимки тўй-йиғин, маърака ўтказса ҳозирча биттадан бўрдоқи қўй бериладиган бўлди.

Чамамда деҳқонлар-у чорвадорлар эндигина ўзлигини танимоқдалар. Бўзчи белбоққа ёлчийдиганга ўхшайди.

ФОЙДА ЧИҚМАЙДИМИ, ЭКМАЙМИЗ!...

ЯХШИ биласиз. Айниқса, сабзавотчиликка ихтисослашган Тошкент худудидаги ноҳияларда беш-олти йил бўлдики, картошкачилик зарар келтирадиган тармоққа айланиб қолган. Сабаблари кўп. Уруғ айниган, ер чарчаб қолган. Бунинг устига кушанда ҳашарот йил сайин кўпайса кўпайяптики, камаймаяпти. Яхшиси картошкани узоқроқдаги пахтакор ноҳияларда етиштирган маъқул, биз бўлсак бошқа экин, масалан, чорвага озуқа бўладиган экинларни экайлик. Бундай таклифлар ҳар йили катта йиғинларда айтилмоқда. Лекин уни инобатга олмаяптилар. Йўқ, экасизлар, вассалом. бошқа гап бўлиши мумкин эмас!

— Фойда чиқмайдими, зарар кўраяпмизми, бундан буён экмаймиз,— деб қатъий талаб қўйишди деҳқонлар.

Ҳайрият, ноҳия раҳбарлари уларнинг ёнини олишди. Жамоа хўжалигини аста-секин узумчилик ва чорвачиликка ихтисослаштиришга келишилди. Картошка режадан олиб ташланадиган бўлди. Ўтган йилиёқ токзорларни кенгайтиришга киришилди. Эндиликда илгари картошка, сабзавот экиб келинган очиқ далаларнинг бир қисмига чорва учун озуқа экинлари экилади.

Дастлабки қадамлар қутлуғ бўлишига умидвормиз.

МУШУГИНИ КИМ ПИШТ ДЕЙДИ?

АСЛИДА-КУ, деҳқон ўзи етиштирган маҳсулотни ўзи тасарруф қилгани, иложи бўлса хом ашёсини ўзи қайта ишлаб тайёр маҳсулот сифатида бозорга олиб чиқиб, сотганига нима етсин! Ишончимиз комилки, барибир бора-бора шу йўлга ўтилади. Бошқа илож йўқ.

Ҳозирча эса имконият чекланган. Давлат режаси деган гаплар бор. Шу ҳисобга хоҳлайсизми, хоҳламайсизми, ҳар йили етиштириладиган маҳсулотнинг белгилаб қўйилган қисмини тайёрловчиларга топширишга мажбур бўладилар. Майли эди-я, деҳқон не-не машаққатлар билан етиштирган маҳсулотини қўшқўллаб олиб борганида уни сарсон қилмай, қийнамай, жиғига тегмай, осонликча қабул қилиб олишса. Бундай бўлмаяпти-да. Аввалambор у олиб борган маҳсулотни, албатта, ўша ерда доим ҳозиру нозир турадиган юкчилар тушириб бериши шарт қилиб қўйилган. Йўқ, ўзимиз туширамиз, қўйинглар, деб айтиб кўрсинчи, деҳқон. Боши маломатдан чиқмайди. Олай деб турган маҳсулотларини, бор қаёққа борсанг боравер, деб олмай қўйишади. Шундан кейин кўнмасдан иложингиз йўқ. Юкни тушириб жойлаб бергани учун, албатта, уни ёнингиздан бўлса ҳам рози қилишингиз шарт.

Тарозидан уриб қолишларини айтмайсизми. Ҳе, оғайни, бунча эмас, унча эди, деб оғиз жуфтланг-чи, сизни пасткашдан олиб, пасткашга солиб, ҳақорат қилишдан ҳам тоймайдилар. Иккинчи марта яна ишингиз тушишини ўйлаб тилингизни зўрға тийиб турасиз.

Бу аҳвол ҳамма ерда бор. Бундан мутасаддилар хабарсизми, йўқ. Билишади. Барибир билмасликка олишади. Нега шундай? Тушунолмаймиз. Сўзлари ўтмас бўлиб қолганми? Нега? Биз ҳайронмиз. Тайёрловчиларнинг танобини тортиб қўядиган мард борми ўзи? Қани, ким уларнинг мушугини пишт дея олади. Ёки жумбоқ яна жумбоқлигича қолиб кетаверадими?

ХЎЖАЛИКДА МУСАЛЛАС ЗАВОДИ

ОРТИҚ бундай ҳақоратга, адолатсизликка чидай олмаймиз, дейишди соҳибкорлар. Тўғри, Абдураҳмонов номли совхоздаги вино заводи ноҳия ихтиёрига ўтди. Энди килосини кам деганда 50 тийиндан бемалол заводга олиб бориб топширамиз узумни. Лекин ўзимизда мусаллас заводи бўлганига нима етсин. Харажат камаяди. Энг муҳими маҳсулотимизнинг пировард фойдасидан ўзимиз баҳра оламиз.

Бу талаб ҳам инобатга олинди. Хўжаликда мусаллас заводи қурилиши юзасидан лойиҳа ҳужжатлари тайёрланиб тасдиқланди. Тез кунлар ичида қурилишга киришишни ҳам мўлжаллаб қўйдилар. Завод қурилиб ишга тушгач, кам деганда 4 минг тонна узумни қайта ишлаш имкониятига эга бўлади. Бу ҳисобга жамоа хўжалиги аъзолари топширадиган узум ҳам киради, албатта. Кейинчалик завод қуввати ошиб боради. Ана шунда бошқа хўжаликлар ҳам маҳсулотларини хўжалик заводига топширишлари мумкин бемалол. Ўтган йили хўжалик соҳибкорлари етиштирган маҳсулотларини топширолмай кўп қийналганликларин айтсак, бу тадбирнинг қанчалик муҳимлигини тасаввур қилиш мумкин. Алам қиладигани шундаки, бир килограмм узумнинг нархи 3,5 сўм — 4 сўм сотиладиган ярим литр винонинг идиши нархига ҳам тўғри келмайди-да!

Ҳақиқат аста-секин юзага чиқадиган, бошқа дала меҳнаткашлари қатори соҳибкорларнинг ҳам меҳнати қадрланадиган кунлар яқинлашаётганга ўхшайди.

Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СИЕҲИ ҚУРИМАГАН АСАРЛАР

ҲАҚИҚАТ УЧУН КУРАШМОҚ ДАРКОР

Шеъриятимизнинг databodeҳқони — Ўзбекистон халқ шоири Миртемирнинг жуда кўп шогирдлари бор. Улар адабиётимизнинг турли жанрларида қалам тебратади. Шундай шоирлардан бири — Барот Исроил устози ҳақида хотиралар китобини ёзмоқда. Бу китобдан Миртемир билан бўлган мулоқотлар, латифанамо ҳангомалар ва шеърият ҳақида мулоҳазалар ўрин олади.

Биз қуйида Барот Исроилнинг устоз ҳақидаги хотираларидан айримларини эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз.

ТАНИМАСНИ СИЙЛАМАС

БИР КУНИ устоз билан учрашиб қолдик. Миртемир домла мени учратганидан мамнун бўлса, мен устозни учратганимдан хурсанд эдим.

— Баротвой, тушлик қилиб олайлик,— дедилар. Соатга қарасам, вақт ўн учга яқинлашиб қолибди.

— Қаерда овқатланамиз, бу атрофда дурустроқ ошхона йўқ-ку,— дедим.

— Мана қаршимизда, беш қадам,— устоз «Тошкент» ресторанига ишора этдилар.

— Дарвоқе, хаёлимга келмабди, тушлик пайти навбат кўп бўлса керак, кутиб қолмасмиканмиз?

— Борайлик-чи,— домла йўл бошлади, мен эргашдим.

Ресторанга осонгина кирдик. Тўрдаги столларнинг бирини эгалладик. Официант таомлар рўйхатини олиб келди ва буюртма олди. Дастурхоннинг уёқ-буёғини тузатган бўлдилар. Устоз официантга жуда мулойимлик билан:

— Қайнатма шўрвангиз борми?

— Бар!— деди у русча талаффуз билан.

— Шунисига ҳам шукр,—устоз бу сўзни қайси маънода айтганини кейинроқ тушундим. Хўш, дедилар-да, буюртма беришни давом эттирдилар Бу пайтда официант устоздан кўзини узмай бетоқатланиб турарди.

— Димланган жўжангиз борми, қизим?— сўрадилар домла, бу сўзга тушунмади, шекилли, официант менга қаради.

— Табака!— дедим мен.

— Бар!— деб ён дафтарига ёза бошлади.

— Бир шиша «Матра» коньяк бўлса, очмай олиб келинг, газаги ҳам бўлсин.

Официант яна менга қаради. Коньякка тушунди албатта, газакка тушунмади. Яна таржимонлик қилишга тўғри келди. Хуллас, буюртма сўнггида бир чойнак памил чой келтиришни ҳам тайинладик. Официант чаққон чиқиб қолди. Бир дамда нон, салат, коньяк, шўрва ва кетма-кет жўжани ҳам олиб келиб дастурхонни тўлдирди. Навбат жўжага етганда устоз жуда қийналиб кетдилар.

— Домла, мен нимталаб берақолай!— дедим.

— Бу жўжа эмас, мендан ҳам қари хўрозга ўхшайди-ку, Баротвой!— Ҳалиги резинка жўжани олдимга олиб, сонини қовурғасидан, тўшини биқинидан ажрата олмадим. Бамисоли атайлаб ёпиштирилгандек. Ўзимга келтирилгани ҳам шундай экан. Ниманидир олиб келган официант аёлга устоз мурожаат этиб, нимталаб беришни илтимос қилдилар У ҳам менга ўхшаб анча уринди. Шу пайт залда ресторан директори пайдо бўлиб, нима воқеа дегандек биз ўтирган столга яқинлашиб келабошлади. Бирдан домлани таниб:

— Ассалому алайкум!— дея кўксига қўлини қўйди.

— Ваалайкум ассалом!—деб, саломлашиб бўлгач, резинка жўжа воқеасини тушунтирдилар. Бу учрашувдан ҳайрон бўлиб турган официантга бир имо билан ёвқараш қилди. У шуни кутиб турган эканми ҳалиги резинка жўжани қайтариб олиб кетди.

— Кераги йўқ!— деб устоз қайтармоқчи бўлдилар.

— Ҳозир янгилаб келади!— дея тинчлантираркан директор бирдан тилга кириб:

— Булар шунақа, дўппи кийганлар қишлоқдан келган бўлса керак, дейишиб кам эътибор қилишади. Танимасни сийламас, дейдилар, домла!..

Бу гап устозга қаттиқ ботди, шекилли, мийиғида кулдиларда, директорга ташаккур билдириб, у кетгандан сўнг:

— Шўрликлар нима берса еб кетаверади-да, аттанг, инсон қадр-қиммати шуми? Афанди айтганидек, е тўним экан-да. Қуйинг Баротвой, бу ноҳақликнинг шундан бошқа давоси йўқ!— дея, тўлдирилган қадаҳни сипқардилару газак қилмадилар. Официант янгилаб келган юмшоққина, момиқдай жўжага қайрилиб ҳам қарамади. Устоз яна афсусланиб:

— Ҳақиқат бор, фақат унинг учун курашиш даркор. Биз-ку бир амаллаб ҳақимизни ажратиб олдик. Шўрлик ўзбек халқи-чи? Ўзининг ҳалол пешона тери билан яратилган улушини ажратиб ололмаса, ҳалиги резинкага ўхшаш қари товуқни тишлаб, ғажиб мазасини билолмай, ресторанга кирдим, деб чиқиб кетаверади. Бу — инсофдан эмас. Бу ерга кирган кимса шод бўлиб чиқиши керак.. Э, аттанг!..

Устоз ресторандан тунд бўлиб чиқдилар. Пальтосини кияркан, эшикбон ёқаларини тузатиб, атир пуркаб, қўлини кўксига қўйиб хайрлашаркан, устоз чўнтагига қўл суқиб пул узатдилар. Эшикбон шуни кутиб турган экан, шекилли, дарров пулни олиб чўнтакка урди. Агар янглишмасам бу ё ўн ёки йигирма беш сўм эди. Домла нима учун бундай қилганига ҳануз тушуна олмайман...

ДАРЁ ВА ИРМОҚ

МЕН Низомий номли педагогика институтида таҳсил олиб юрган кезларим эди. Ўзбек тили ва адабиёти куллиёти муаллимлари академик шоир Ғафур Ғуломнинг олтмиш йиллик таваллуди арафасида талабалар билан учрашув ташкил этишганди. Илмгоҳнинг каттакон мажлис залидаги саҳнада Ғафур Ғулом, Миртемир, Ғайратий, Саид Аҳмад ва бошқа адиблар ўтиришарди. Биз, талабалар бу улкан ёзувчиларни кўрганимиздан мамнун бўлиб, уларнинг ҳар бир сўзи, ҳатти-ҳаракати ва ишораларини кузатиб ўтирардик. Ўшанда адабий кечани Натан Маллаев очиб, биринчи сўзни Ғафур Ғуломга берди. Минбарга кўтарилган Ғафур Ғулом нимадир деди-ю, ҳамма бараварига хандон отиб кулди (Афсуски унинг ўша гапини ҳозир ёдимга келтиролмадим). Шундан сўнг Ғафур Ғулом ўзининг янги шеърларини кўтаринки бир руҳ билан моҳирона ўқидики, биз уларни жон қулоғимиз билан тингладик.

Навбат Миртемирга берилганда у киши камтарона сўзлар билан улкан шоирни олқишлаб, Ғафур Ғуломга бағишланган бир шеърини ўқидилар. Шеърнинг қисқача мазмуни қуйидагича: Миртемир ўз шеърида Ғафур Ғуломни ўзбек адабиётининг бир дарёси деб таърифлаб, ўзини шу дарёнинг бир ирмоғига қиёслаганди. Шеър ўқиб бўлингач, олқишловчиларга қўшилиб Ғафур Ғулом ҳам астойдил мамнун бўлиб чапак чалдилар ва Миртемирдан қўлёзмани олиш учун у томонга ўгирилди. Буни сезган Миртемир домла:

— Озгина тузатиладиган жойи бор, ўша мисраларни қиёмига етказиб бераман,— дедилар ..

Кейинчалик Миртемир домла билан яқин бўлиб қолганимдан сўнг устознинг ўз шеърларига нақадар талабчанлик билан қарашининг гувоҳи бўлдим. Ғафур Ғуломга аталган ўша камтарона шеър билан боғлиқ воқеанинг мағзини чақаётгандайман.

ФАРҒОНАЛИК ХОНАНДАНИНГ БИР ЖУФТ ҚЎШИҒИ

УСТОЗНИНГ катта ўғли Миржалолнинг никоҳ тўйи эди. Қишнинг биринчи ойи бўлса керак. Кун анча совуқ. Ўшанда тўйга келган меҳмонларни ўртада кутиб олаётгандим. Қуёвни келинникига жўнатган ҳам эдикки, бирдан тўйхонага Комил Яшин, Ҳалима Носирова, Зулфия, Рамз Бобожон, Озод Шарафиддинов каби адиблар кириб келишди. Уларни ҳовли тўрида тайёрланган жойга ўтқаздим. Таомилга биноан чой келтириб, нонни ушатиб, дастурхондаги ноз-неъматлардан олиб ўтиришга ундадим. Ора-сира чойларидан хабар олиб турдим. Келинни олиб келиш учун куёв ва навкарлар кетганига ҳеч вақт бўлгани йўқ. Ҳали-бери тўй бошланмайди. Лекин кўп меҳмонлар келиб улгурган.

Назаримда, бу азиз меҳмонлар бирров фотиҳа ўқиб, қутлаб кетишга кирганга ўхшарди. Чойларидан хабар олиш мақсадида яна ёнларига боргандим, шунда:

— Биз сал совуқ едик!—деб қолди Рамз ака.

— Ҳозир келаман!— дедимда, чойнакни кўтариб, тўғри устознинг ёнига бордим. Ҳалиги эшитган гапимни айтгандим.

— Баротвой, чойнакка чой эмас, қирқ даражалик алвонранг чойдан қуйиб олиб боринг,— дедилар-да, куёви бўлмиш Иброҳимжон акани топишимни тушунтирдилар Иброҳимжон Исомиддинов омбор бошлиғи бўлиб, калит у кишида экан. У киши куёвлар билан кетганлигини аниқлаб, устозга тушунтирдим. Устоз кичик ўғли Мирзани чақириб, шивирлаб нимадир дедилар. Мирза мени бошлаб ертўлага тушди-да, қулфини бузабошлади. Эътироз билдирсам, бошқа илож йўқ, деди. Хуллас, эшикни очиб, шишалардан чойнакларга қуйиб, совуқ еган меҳмонларга, қази-қартаси билан олиб бордик. Бу орада келин келди. Тўй қизиди. Омбор эшигининг зулфи суғурилганини кўрган Иброҳимжон ака, устозга шивирлаб тушунтирарди. Миртемир домла:— Неча шиша ўғирлабди?— деди, мийиғида кулиб ҳеч нарса билмагандек бемалол.

— Беш-олти шиша коньяк— деди Иброҳим ака.

— Инсофли ўғри экан,—дедилар устоз энди хандон отиб (Бу воқеани эслаб бир неча йил кулишиб юрдик).

Шу пайт тўйга Таваккал Қодиров кириб келди-ю, остонаданоқ қўлида тори билан ашулани бошлаб юборди. Эндигина кетишга чоғланиб турганлар кетолмай жойларидан жилмади. У даврда Таваккал аканинг машҳур пайти эди. Тўхтамай уч соатга яқин куйлади. Кетадиганлар ҳам кетмади. Ўшанда шоира Зулфиянинг бир гапи қулоғимга чалиниб қолди

— Халқимиз Таваккал Қодировни соғинибди. Қаранг, ҳеч ким чурқ этмай тинглаяпти. Аёлларимиз чунонам рақсга тушаяптики, асти қўяверинг. Шундай санъаткорни эъзозлай олмай ёмон отлиғ қилиб юрибмиз-а!— деб Зулфия Комил Яшинга нимадир деди. Худди бу гапга жавоб қилгандек, устоз ўртага чиқиб Таваккал Қодировнинг устига тўн ёпиб, бошига дўппи, белига қийиқча боғладилар. Ҳамма қарсак билан олқишлади.

Тўйдан кейин ўзим ҳофизни тунгги поезд билан Фарғонага жўнатдим. Таваккал аканинг айтишича, устознинг тўйини эшитиб бир жуфт қўшиқ айтиб кетиш учун Фарғонадан келибди. Ана эътиқоду мана ҳурмат, қадр-қиммат! Қойил қолдим.

Ўша воқеадан кейин Таваккал Қодировнинг қўшиқлари яна эфир орқали берила бошланди.

Кейин билсак Зулфия опа ва Комил Яшинлар ҳиммат қилиб, юқоридагилардан Таваккал Қодировнинг «қилган гуноҳлари»ни авф этишни сўрашибди.

Устозни дўстлари ҳам, оддий халқ ҳам, санъаткорлар ҳам бирдай ҳурмат қилишарди. У кишининг тўйлари ҳамиша шундай тўкин, чиройли ва мароқли ўтарди.

Барот ИСРОИЛ.

«ЯНГИЛИК» ТАМҒАСИ БИЛАН

● ТОШКЕНТДАГИ «Лола» атир-упа фабрикаси аъзолари Совет Армияси ва Ҳарбий денгиз флоти кунига совға тайёрлашди.

Байрам арафасида савдога чиқарилиши мўлжалланган «Эверест» атири Бутуниттифоқ илмий текшириш институтида кўрикдан ўтиб, юқори баҳоланди. Ўзига хос ёқимли ва бетакрор исга эга бўлган мазкур атир «Янгилик» тамғаси билан чиқарилади.

Фабрика ишчилари аёлларни ҳам унутишгани йўқ. Шу йил январь ойидан бошлаб «Балет» номли сочма упа чиқарила бошлади.

— Айни пайтда 86 минг дона упа савдо шохобчаларига етказиб берилди,— дейди фабрика директорининг муовини Зайниддин Собиров.

Улар халқаро хотин-қизлар байрами кунигача бу рақамни 100 мингтага етказишмоқчи.

Р. ИНОҒОМОВА.

*

● Помидор кўчатини ўзинг етиштирганингга нима етсин. Кўчат учун фалон пул сарфламайсан. Тайёрлаган ниҳолинг соғлом, бўлиқ бўлади. Лекин бу осонликча бўлмайди. Пикировкадан сўнг иссиқ-совуғидан, озиғидан вақтида хабардор бўлиб туриш керак.

Тошкент ноҳияси Турғун Мирзаев номли жамоа хўжалигидаги иссиқхонада «Манфаат» кооперативи аъзолари енг шимариб иш бошлашди.

СУРАТДА: К. Одилова ва Н. Умарова кўчатлар ривожини кўздан кечиришяпти.

Суратқаш Е. БОТИРОВ.

*

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

ФОРС ҚЎРФАЗИ: УРУШНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

● ФОРС кўрфази минтақасида бир неча ҳафта бурун бошланган уруш ўзининг фожиавий босқичига кирди.

Ҳа, жаҳондаги кўпгина мамлакатлар халқларининг, СССР Президенти М. С. Горбачевнинг ҳар томонлама саъи-ҳаракатларига қарамасдан бу фожианинг олдини олиб бўлмади. Ўтган шанба куни АҚШ президенти Ж. Буш Оқ уйдаги матбуот хонасида ўзининг икки дақиқалик баёнотида кўп миллатли қўшинлар қуруқликда ҳужум бошлаганликларини эълон қилди. Ж. Буш ўзининг шаҳардан ташқаридаги резиденцияси — Кэмп-Дэвиддан қайтиб келгач, йигирма дақиқадан сўнг телекамералар олдида пайдо бўлди.

Шанба куни Вашингтон вақти билан соат 12 да АҚШ томонидан Бағдодга қўйилган ультиматум муддати тугаганлиги муносабати билан қуруқликдаги қўшинлар жангга кирдилар. Ультиматум моҳияти энг қисқа муддат — камида етти кун мобайнида Ироқ сўзсиз ва ҳеч қандай шартсиз ўз қўшинларини Қувайтдан олиб чиқиб кетиши лозим эди. Аммо сўнгги имконият — бой берилди. Ироқ томони ўзининг махсус вакили—Ташқи ишлар вазири Тариқ Азизни Москвага юбориб, кенг доирада маслаҳатлашувлар олиб борди. Совет томони таклиф қилган режага биноан 21 кун давомида Бағдод ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиши шартлашилган эди. Аммо Вашингтон бу муддатга кўнмади.

«Саддам Хусайнга сўнгги имконият — Қувайтни зудлик билан бирон-бир шартсиз ташлаб чиқиб кетиш, шу тариқа БМТ Хавфсизлик Кенгаши қарорини адо этиш имконияти берилди,— деди Буш.— Афсуски, белгиланган вақт ичида Ироқ бу ишга розилик бермади». Шундан сўнг,— деб таъкидлади АҚШ президенти,— мен генерал Шварцкопфга иттифоқчилар қўшинлари билан биргаликда қуруқликдаги жангларни бошлаш тўғрисида буйруқ бердим.

КИМНИНГ ҚАНЧА ҚЎШИНИ БОР?

● МАЪЛУМКИ, Ироққа қарши иттифоқда жаҳоннинг 28 мамлакати қатнашмоқда. Ҳарбий манбалардан олинган маълумотларга қараганда, мазкур иттифоқ таркибида АҚШ — 425 минг, Туркия — 100 минг, Саудия Арабистони — 67 минг 500, Буюк Британия — 35 минг, Миср — 30 минг, Сурия — 20 минг, Франция — 17 минг, Қувайт — 11 минг 500, Форс кўрфази араб давлатлари ҳамкорлиги кенгаши (бунга Баҳрайн, Қувайт, Оман, Катар, Саудия Арабистони, Бирлашган Араб Амирликлари киради) — 10 минг, Покистон — 10 минг, Бангладеш — 5 минг, Канада — 1800, Италия — 1500, Марокаш — 1580, Нидерландия — 950, Австралия — 840, Бельгия, — 620, Нигер — 500, Сенегал — 500, Испания — 500, Швеция — 500, Польша — 400, Дания — 300, Аргентина — 200, Чехословакия — 200, Греция — 200, Сьерра-Леоне — 200, Янги Зеландия — 132 нафар аскари билан қатнашмоқда.

САДДАМ ХУСАЙН БАЁНОТИ

● ҚУРУҚЛИКДАГИ жанглар бошланганидан сўнг олти соат ўтгач, Ироқ президенти Саддам Хусайн Бағдод радиоси орқали сўзга чиқди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши,— деди у,— Совет тинчлик ташаббусини муҳокама қилишга киришган бир пайтда қуруқликдаги уруш бошланди. Кўп миллатли кучлар ҳаракатини «босқинчилик» деб атаган С. Хусайн Ироқ халқини душманга муносиб зарба беришга ҳамда бу муқаддас урушда ғалабани қўлга киритишга чақирди.

ЯНГИЛИКЛАР ТЎЛҚИНИДА

● ЯПОНИЯ пойтахти Токиода СССР Президенти М. С. Горбачевнинг Японияга сафари муносабати билан тайёргарлик кўриш масалалари СССР Президенти сафарини ташкил этувчи комитет мажлисида муҳокама қилинди. Комитетга собиқ ташқи ишлар вазири Абэ раҳбарлик қилмоқда.

● БУЮК Британиянинг собиқ бош вазири М. Тэтчер жамоа палатасига ўтказиладиган бўлажак сайловларда ўз номзодини қўймасликка қарор қилди. Бу ҳақда «Дейли мейл» рўзномаси хабар берди. Сайловлардан кейин Тэтчер ўз фаолиятини лордлар палатасида давом эттиражаклигини айтди.

● ЭРОН парламенти раиси Коррубий Исломобод шаҳрига келди. Покистон пиёда қўшинлари Бош штабининг бошлиғи генерал Бек билан олиб борилган музокараларда Коррубий Покистон, Эрон, Туркия ва Афғонистон иштирокида янги мудофаа иттифоқини тузиш истиқболи борлигини айтди.

● КЕЧА Болгариянинг собиқ раҳбари Тодор Живков устидан суд жараёни бошланди. Бу ҳақда БТА агентлиги хабар берди. Т. Живков суд олдидан гапирган гапида мутлақо равшанки, бу суд собиқ давлат бошлиғига нисбатан қилинаётган бедодликдир, деб айтган. Мен судда ўзимни эмас, болгар халқини ҳимоя қиламан, деди Т. Живков.

● ВАРШАВАДА ўтган шанба куни «Бирдамлик» («Солидарность»)нинг съезди бўлиб ўтди. Унда Лех Валенса президент этиб сайланганлиги муносабати билан «Бирдамлик» раислиги лавозимини бўйнидан соқит қилажаклигини айтди. Съезд давомида «Бирдамлик» раиси этиб номи чиқмаган муҳандис, 41 яшар Мариан Кшаклевский сайланди.

● ХХР Давлат ҳисоб бошқармаси маълумотига қараганда, ўтган йил охирига келиб Хитой аҳолиси 1 миллиард 143 миллион кишига етган. 1990 йилда Хитой аҳолиси 16 миллиондан зиёд кўпайди.

● ЖАҲОНДАГИ кўпгина мамлакатларда Форс кўрфазида давом этаётган урушга қарши намойишлар бўлиб ўтди. Суратда: Буюк Британия пойтахтида бўлган ана шундай юришларнинг бирини кўриб турибсиз. Асосий шиорларда — «Йўқолсин уруш!» деб ёзилган эди.

КАМЕРА—ПРЕСС —ТАСС сурати.

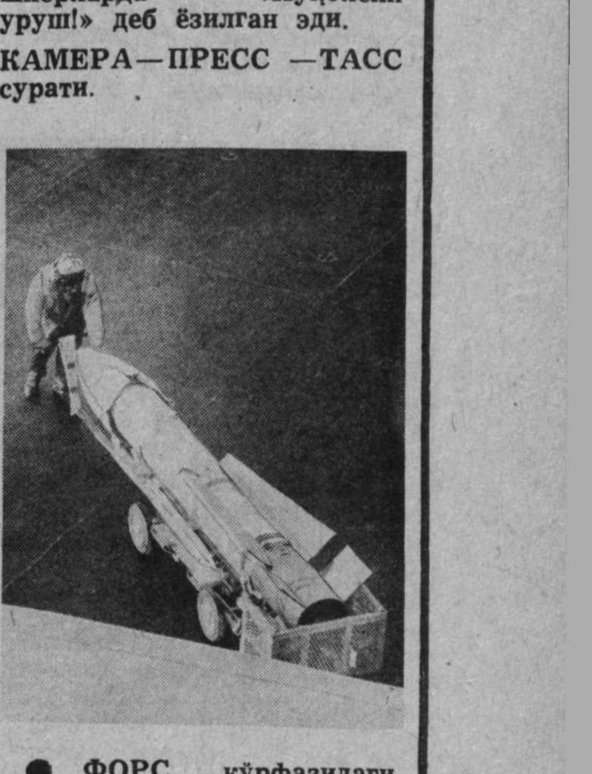

● ФОРС кўрфазидаги уруш ҳаракатлари кенгайиши муносабати билан Америка ҳарбий корхоналари қурол-яроғларнинг такомиллашган турларини ишлаб чиқаришга киришмоқдалар. Суратда: ана шундай янги ракеталардан бири «Саратога» кемасига ортилмоқда.

ТАСС сурати.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ

ЖУМҲУРИЯТ табиатни муҳофаза қилиш Тошкент вилоят жамияти ва вилоят журналистлар ташкилоти вилоят, шаҳар, ноҳия, кўп нусхали рўзномалар редакциялари ва вилоят радио редакцияси ўртасида «Табиат ва инсон» мавзуида ўтказилган вилоят танлови якунларини кўриб чиқдилар. Ҳакамлар ҳайъати мақолаларнинг аниқ мақсадга йўналтирилиши ва самарадорлиги анча кучайганлигини, табиатни муҳофаза қилиш билан боғлиқ бўлган кўпгина муаммолар ёритилганлигини, бу мавзуни ёритишда ижобий силжиш бўлганлигини таъкидлади.

Вилоят рўзномалари ва радио эшиттириш муҳарририяти жамоалари ўртасида «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» рўзномалари жамоалари ғолиб деб топилди ва улар ҳар бири 150 сўмлик иккита биринчи мукофот ҳамда 1-даражали диплом билан тақдирландилар. 70 сўмлик 3-мукофот ва 3-даражали диплом вилоят радиоэшиттириш муҳарририятига берилди.

Шаҳар ва ноҳия рўзномалари жамоалари ўртасида 75 сўмлик 1-мукофот ва 1-даражали дипломни Оржоникидзе ноҳиясининг «Коммунизм тонги» рўзномаси, ҳар бири 50 сўмлик иккита 2-мукофот ва 2-даражали дипломни Чирчиқ шаҳрининг «Социалистический Чирчик» ва Пискент ноҳиясининг «Меҳнат байроғи» рўзномалари олди. Бўстонлиқ ноҳиясининг «Коммунизм учун», Ғалаба ноҳиясининг «Ленин йўли» ва Ўртачирчиқ ноҳиясининг «Машъал» рўзномалари муҳарририятларига ҳар бири 35 сўмлик учта 3-мукофот ва 3-даражали дипломлар топширилди.

Мухбирлар ва ҳаваскорлар ўртасида ҳар бири 75 сўмлик иккита 1-мукофот ва 1-даражали диплом билан мухбирлар — М. Мирҳамидов («Тошкент ҳақиқати» рўзномаси) ва А. Скоробогатев («Ташкентская правда» рўзномаси)лар тақдирландилар. Ҳар бири 50 сўмлик иккита 2-мукофот ва 2-даражали дипломлар вилоят радиоэшиттиришининг муҳаррирлари Б. Боровикова, Т. Сиротина ўртоқларга насиб этди. 35 сўмлик битта 3-мукофот вилоят радиоэшиттириши муҳаррири А. Фозиловга берилди.

Бундан ташқари танловни ташкил этган ходимларнинг айримлари, рўзномаларнинг бир гуруҳ мухбирлари ва жамоатчи мухбирлар Фахрий ёрлиқлар ва рағбатлантириш мукофотлари билан тақдирландилар.

ТАЯНЧ САНАТОРИЙГА АЙЛАНДИ

Пойтахтимиздаги «Чинобод» санаторийси таянч даволаш муассасасига айланди. Унда ошқозон, ичак, жигар хасталикларига чалинганлар шифоланадилар. Асосан Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон жумҳуриятлари аҳолисига хизмат кўрсатаётган бу санаторийда шифобахш лой, торф қоришмаси, парафин билан муолажа қилиш кенг йўлга қўйилган. Шу ернинг ўзидан чиқадиган минерал сув эса ошқозонга кони фойда.

— Сўнгги йиллар ичида санаторий моддий базаси мустаҳкамланди,— дейди бош ҳаким Раҳим Отабеков, — янги беш қаватли бино қурилиб фойдаланишга топширилгач, даволанувчилар сони 200 нафардан 500 нафарга етди. Бундан ташқари 100 нафар киши қатнаб даволаниш имкониятига эга бўлди.

Даволанувчилар санаторий ходимлари хизматидан беҳад мамнунлар. Улар шифо олишдан ташқари, яқинда фойдаланишга топширилган клуб хизматидан баҳраманд бўлмоқдалар.

Д. ИЗАТИЛЛАЕВА.

Жонкуяр шифокорлар малакали муолажалари билан беморларга қайта соғлиқ ато этадилар. Вилоят болалар касалхонаси поликлиникасида кўп йиллардан буён хизмат қилаётган ҳалоскорлар фаолияти бунга мисол бўла олади.

СУРАТЛАРДА: (юқоридан пастга) поликлиника врачи Машкура Турғунова, ҳамда ҳамшира Муҳтабар Расуловаларни кўриб турибсиз. Улар хизматидан кўпчилик ота-оналар мамнун.

• СПОРТ •

Франциянинг пойтахти Парижда енгил атлетика бўйича йирик халқаро мусобақа давом этмоқда. 4х100 метрга эстафетали югуришда СССР терма командаси қизлари 3 минут 28,80 секунд натижа кўрсатиб, жаҳон рекорди ўрнатдилар. Шуниси қувончлики, бу ғалабага тошкентлик Марина Шмонина ҳам ўз улушини қўшди.

* * *

СССР терма командаси футболчилари мавсумга тайёргарликни Италия майдонларида ўтказмоқдалар. Машғулотлар билан бирга бир қанча ўртоқлик учрашувлари ўтказиш ҳам режалаштирилган. Жумладан, Таранто ҳамда Брешиа шаҳарларида футболчиларимиз маҳаллий командалар билан учрашиб, иккала ўйинда ҳам бир хил — 3:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

* * *

Испаниянинг Линарес шаҳри шахмат мухлисларига яхши таниш. Бу ерда жаҳоннинг кучли шахматчилари ўртасида тез-тез халқаро турнирлар ўтказилиб туради. Куни кеча бу ерда бошланган навбатдаги мусобақанинг биринчи босқичи муросасиз ўтиб, тасодифларга бой бўлди. Жаҳон чақондози Гарри Каспаров мамлакатимизнинг ёш истеъдодли шахматчиларидан бири Василий Иванчукдан мағлуб бўлди. А. Карпов яна бир ватандоши Я. Эльвестдан устун келди. Собиқ ватандошимиз (у ҳозир АҚШга кетиб қолган) 15 ёшли Г. Камский ҳиндистонлик В. Ананддан доғда қолди.

• СПОРТ •

ЎЗБЕК ТИЛИ ЎРГАТИЛМОҚДА

БИЗНИНГ боғчамизда 280 нафар кичкинтой тарбияланаётир. Улар 12 гуруҳга бўлинган. Саккиз гуруҳда таълим-тарбия ишлари рус тилида олиб борилади. Тўрт гуруҳида эса ўзбек фарзандлари тарбия олади.

Тилга бўлган ҳурмат элга бўлган ҳурмат деганларидек, мураббийлар жамоамиз ота-оналар билан бамаслаҳат рус гуруҳларида таълим олаётган кичкинтойларга ўзбек тилидан сабоқ бериш ташаббуси билан чиқдилар. Шу тариқа турли миллат фарзандларидан ташкил топган саккиз гуруҳда тарбияланаётган беш-олти ёшдаги ўғил-қизчалар ўзбек тилидан сабоқ олишмоқда.

Маълумки, болалар қизиқувчан бўлишади, улар сўзларни тез ўзлаштириб оладилар. Бунинг устига машғулотларни турли рангли тасвирдаги кўргазмали қуроллар, яъни ўйинчоқлар, альбомлар, турли эртак қаҳрамонлари тасвирланган, ўз қўллари билан яратган қўғирчоқ ва ҳайвонлар ёрдамида олиб борилмоқда. Тарбиячиларимиздан Марғуба Содиқова, Фарида Зуфарова, Ольга Колмакова ва бошқалар олиб бораётган машғулотлар қизиқарли ўтяпти. Боғчамизда тарбия олаётган турли миллат фарзандларига ўзбек она тили нутқини тўғри талаффуз этишни ўргатишда миллий рақс ва ўйинлардан ҳам фойдаланяпмиз. Жумладан, «Оқтеракми — кўк терак?», «Читтигул», «Сапалак», «Бойланди», «Айланма дурра» ва бошқа турли топишмоқли ўйинлар пайтида талаффуз ва ҳаракатларга жиддий эътибор бераяпмиз.

Шу кунларда боғчамизда таълим олаётган кичкинтойлар бувижонлари, оналари ва опалари байрамига бағишлаб чиройли концерт тайёрлашаяпти. Шунингдек яқинлашиб келаётган Наврўз байрамини ҳам боғчамизда катта миллий байрам сифатида нишонлаш ниятидамиз.

Холида ИМИНХЎЖАЕВА,
Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси, Киров ноҳиясидаги 245-боғча мудираси.

● Суратқаш Воҳид ТЎРАЕВ мазкур боғчадан кичкинтойлар ҳаёти, машғулотлардан юқоридаги суратларни олиб келди.

НОМИ «САНИТАР» БЎЛСИН

Шахсий фикр

Ҳайрон бўламан, замон бузилганми ёки одамлармми? Киссавурлар дастидан автобус ва троллейбусларда бемалол юролмасанг, безорилардан қўрқиб кечқурун кўчага чиқолмасанг, меҳмонга бориб чиққунимча машинам турармикан деган ҳавотирда хотиржам ўтираолмасанг. Бундан ҳам ортиқ азоб бўладими?!

Кечагида қарасам қўшнимнинг қизи йиғлаб келаяпти. Фрунзе савдо марказига кирган экан ҳамёнини олдириб қўйибди. Пулга эмас, ҳамёнга ачинаяпти бояқиш. Яқинда туғилган кунида онаси совға қилган экан.

Чирқиллаб қолаётган фақат шу қизчами? Куппа-кундузи уйларни ўғри уриб кетаяпти, кимларнидир фирибгарлар чув тушираяпти. Ўғирлик, безорилик, қаллоблик бало-қазодек ёпишган ҳозир. Қимматчилик бўлса ўғирлик кўпаяди, дейишарди кексалар. Худди айтганлари бўлаяпти.

Милиция ходимлари ўзларини у ёққа-бу ёққа уришаяпти-ю, лекин жиноятчилар йўлини тўса олишмаяпти. Нохуш ҳоллар кўпайса кўпаяптики, камаймаяпти. Чамаси, шунинг учун ҳам СССР Президенти Фармонига мувофиқ ёрдамга ҳарбийлар келаяпти. Улар милиция ходимлари билан биргаликда кўчаларда соқчилик қила бошладилар, қаллобларни тумшуғидан илинтиришга киришмоқдалар.

Шундай бўлса ҳам биз ўзимизни ўзимиз ҳимоя қилишга ўрганишимиз керак. Чунки милиция ходимлари ҳам, ҳарбийлар ҳам уюшган жиноятчиларнинг сирли оламидан тўла хабардор бўла олмайдилар. Улар жамоатчилик ёрдамига муҳтождирлар. Шундай экан, лоқайд бўлмай ён-веримиздаги ҳар бир сирли ҳаракатдан тегишли ташкилотларни хабардор қилиб туришимиз зарур. Телефон рақамлари рўзномаларда эълон қилинган.

Ҳозир ҳаёлимга марказий нашрларнинг бирида эълон қилинган мақола тушди. Унда Нижегороддаги бир воқеа ҳақида ёзилган эди. Бу шаҳарда тузилган «Саломатлик» ташкилотига қисқа вақт ичида юзга яқин ўсмир ёзилибди. Улар савдо-тақсимлаш шахобчаларидаги суиистеъмолликларга қарши курашиш учун ихтиёрий равишда бирлашишган эканлар.

Уларни бунга нима мажбур этди, деб сўрарсиз балки. Шаҳардаги ОБХСС ходимлари, ишчи назорати гуруҳлари текширувларни юзаки ўтказганликлари, таъминотда ўзгариш сезилмаганлиги учун ўсмирлар уларга ишонч билдирмай ишга ўзлари киришишган экан. «Саломатлик» норасмий ташкилоти аъзолари дўконларнинг орқа эшикларидан сумкаларини тўлдириб чиқаётган «кўнгилчан» текширувчиларни қўлга тушириб, варақалар орқали уларнинг кимлигини бутун шаҳарга маълум қилдилар, суратларини деворларга ёпиштириб чиқдилар. Ёш қасоскорларни тезда шаҳар аҳолиси севиб қолди, одамлар дард-ҳасратларини уларга айтадиган бўлди.

«Саломатлик» аъзолари тезда савдо базаларидан ўзларига содиқ шериклар ҳам топишди. Улар бериб турган махфий ахборотлар «шапка»ли молларни пулдорларга ўтказишга устаси фаранг бўлиб кетган учарларни фош этишда қўл кела бошлади.

Бир пайтлар Нью-Йорк шаҳрида ҳам шунга ўхшаш гуруҳ яширин иш олиб борган эди. Гуруҳга аъзо бўлган 15—17 ёшли ўсмирлар рақс майдонлари, метро бекатлари, савдо расталари олдида тўпланадиган одамлар орасига сингиб, енг ичида қора дори билан савдо қилаётган тенқурларини қўлга туширишарди. Шунинг учун ҳам америкаликлар бу ўсмирларни «ўлимдан асровчи фаришталар» деб аташарди.

Нима учун бизда ўсмирлардан шундай «санитар» гуруҳлар тузиш мумкин эмас? Мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида ҳақиқат учун курашувчи, соф виждонли талабалар оз дейсизми. Улар чайқовчиларни, қаллобларни, безориларни жинларидан ҳам ёмон кўрадилар, одамларга бирор яхшилик қилишни орзу қиладилар. Фақат шундай ўсмирларни танлаб бошларини қовуштирадиган одам йўқ, холос. Комсомол комитетлари, милиция бўлимлари шу ишни қилсалар бўлади. Изқуварликка қизиқувчан ўсмирлардан кейинчалик яхши милиция ходимлари, ҳуқуқшунослар етилиб чиқиши мумкин-ку, ахир.

Бу фикрни нима учун айтаяпман? Чунки, кузатган бўлсангиз, жиноий тил бириктираётган кишиларнинг аксарияти кўпда атрофларидаги болаларга унчалик парво қилишмайди, баъзан ўсмирлар қўли билан ҳам жиноий ишларни бажаришга уринишади.

Бундай пайтда фарзандларимиз ниҳоятда хушёр бўлишлари ва жиноятчиларни қўлга туширишда милиция органларига ёрдам беришлари керак.

Ўсмирлар гуруҳларини ҳар бир ноҳияда тузиш мумкин. Улар оддий норасмий ташкилот бўлмай жиноий ҳатти-ҳаракатларга қарши курашда, айниқса ёшларни тўғри йўлга солишда, жамиятни оғир дарддан ҳалос этишда ўзига хос санитар хизмати вазифасини ўташлари керак.

Ж. НОСИРОВ.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

«ЖАНОБ ҚАЛАМ»

● «ҚАЛАМ» — куни кеча АҚШда нашр этилган 434 саҳифали китоб шундай деб аталади. Унинг муаллифи Дьюк дорилфунунининг (Шимолий Каролина штати) муҳандислик-қурилиш куллиёти профессори Генри Петровскийдир. У бир вақтлар «Қалам тарихидан» мавзуида докторлик диссертацияси ёқлаган эди. Эндиликда уни оммавий ўқувчилар учун қайта ишлади. Диссертациянинг китоб бўлиб чиққан нусхасида турли қизиқарли мисоллар бор. Масалан, Хемингуэй ва Фолкнерлар ўз романларини фақат қалам билан ёзишган, француз рассом Тулуз-Лотрек эса ўзини «Жаноб Қалам» деб атаган. Бу билан боғлиқ бўлган ижодида қаламни ниҳоятда юқори қадрлаганлигини ифодалаган.

«СЎЗЛАШАДИГАН» ЎСИМЛИКЛАР

● ЎСИМЛИКЛАР бир-бирига ахборот бериш хусусиятига ҳам эга экан. Улар ташқаридан бўладиган хавфни олдиндан пайқашади. Жанубий африкалик зоологлар Трансвааль миллий боғида кийикларнинг ҳалок бўлишини ўрганиб, шундай хулосага келдилар.

Олимлар шуни аниқлашдики, қиш даврида кийикларнинг асосий озуқаси бўлган акациялар яқин жойда жониворларнинг пайдо бўлиши билан ўзидан кимёвий модда ажратиб чиқаради. У шамолда атрофга тарқалади. Бу эса бошқа жониворлар учун хавф туғилаётганлигидан хабар беради. Ўсимликлар ўзларини ҳимоя қилиш учун анча кўп миқдорда танин ҳосил қиладилар, бу кийиклар ҳазм қилиш органларининг фаолиятини бузишга ва уларнинг ҳалок бўлишига олиб келади.

МАО НАБИРАСИГА ФАХРИЙ ЁРЛИҚ

● «ИНҚИЛОБ — бу шоҳона тушлик эмас!» — деган эди раис Мао бироқ бу унинг 18 ёшли набираси Ван Кеяожининг яқинда Пекинда тугаган Осиё ўйинлари қатнашчилари тушлигига хизмат қилишига ҳалал бермади. У ҳатто официант вазифасини яхши бажарганлиги учун фахрий ёрлиқ билан тақдирланди. Аслида Ван (Маонинг Ли На исмли қизининг ўғли) Пекиндаги чет тиллар институтида ўқийди. Осиё ўйинлари вақтида эса у таътилда бўлган эди. Бўш вақтидан фойдаланиб, тилни кўпроқ ўрганиш, айни вақтда озроқ пул ишлаш учун шундай вазифани бажарди.

ДИҚҚАТ, ЯНГИ ҒОЯ!

ЗАВОДДА... КАРТОШКА ЕТИШТИРИЛАДИ

МАМЛАКАТНИНГ ҳамма минтақаларида, ҳатто, Узоқ Шимолда картошка етиштиришни истайсизми? Шаҳарларни янги ҳосили билан ҳар куни ва бутун йил давомида таъминлаб туришничи? Бутун жараённи автоматлаштириш ва механизациялашничи? Жамоа ва давлат хўжаликларини картошка экиш ва етиштиришдан, унинг ҳайдаладиган ерлари, комбайнлари, тракторларини бу юмуш учун фойдаланишдан ҳалос қилишни-чи? Ҳатто, омборлардан ва айни вақтда маҳсулотнинг нобуд бўлишиданчи? Картошка таннархини жуда арзон бўлишини истайсизми?

Бундай саволларга, аввало, бошимни қотирма деган жавоб берилиши турган гап. Бу орзуларнинг фақат айримларини рўёбга чиқариш мумкин, ҳаммасини эса, ҳатто, етук мутахассиснинг ҳам амалга ошириши даргумондир. Биз Тольятти шаҳридаги «Ғоялар биржасида» С. Яковлев ва Р. Архиповадан иқтисодий асосланган таклиф олмагунимизча бунга ишонмадик. Аслини олганда муаллифлар картошка етиштирувчи бутун бир заводни ишлаб чиқдилар. Унинг асосий таркибий қисми конвейердир.

Лойиҳанинг тузилиши умуман қуйидагича: ойна ва бетондан иборат иморат қуриш (ўзига хос иссиқхона) ва уни 61 та участкага бўлиш керак. Улар шу конвейерни ташкил этади. Бунда асосий устамонлик шундаки, етиштириш учун картошканинг аниқ 60 кунда етиладиган нави танлаб олинади. Шунинг учун барча ишни изчил биринчи участкадан бошлаб олиб бориш керак. Энг сўнггисида уруғ экилади. Биринчисида ҳосил етилади. Шу билан цикл тугалланади, конвейер эса ҳар куни янги картошка беради. 61-участкада уруғлик етиштирилади.

Эгатларга бизнинг мамлакатимизда ихтиро қилинган, бироқ, афсуски, ҳеч қаерда рўёбга чиқарилмаган кўприк технологияси машиналари ёрдамида ишлов берилади. Ҳар бир участка қандайдир тўсин каби ҳаракат қилади, унга барча зарур асбоб-анжомлар осилади. Электр қуввати билан ишлатилади. Бу жараёнларни энг кўп даражада автоматлаштириш, электрон-ҳисоблаш машиналаридан кенг фойдаланиш имконини беради. Шудгор қилишга ҳам ҳожат қолмайди. Ҳосил йиғиб олингандан кейин тупроқ юмшатилади ва аралаштирилади.

Муаллифларнинг ҳисоб-китобларига қараганда 200 минг кишилик аҳолиси бўлган шаҳарни иккинчи нонимиз билан тўла таъминлаш учун участка майдони 10 метрга 720 метр бўлса кифоя. Бутун завод картошкани саралаш, поясини қайта ишлаш, ўғитларни сақлаш, лабораториялар, ходимларнинг иш хоналари билан 800 метрга 750 метр майдонни эгаллайди. Заводда 77 киши хизмат қилади. Улар бир йилда 3 миллион сўмликдан кўпроқ маблағ ишлашлари мумкин.

Энг сўнгги рақам: хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, ёпиқ тупроқда картошка етиштиришнинг таклиф этилаётган саноат усули ҳосилдорликни 32 баравар оширади.

(«РАБОЧАЯ ТРИБУНА» рўзномасидан).

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

Ўзбекистон ССЖ Маданият вазирлиги
«ХАНДА» ИЖОДИЙ МАРКАЗИ
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
5 МАРТ СОАТ 19.00 ДА
ЎЗБЕКИСТОН — ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИК ВА СЕВГИ ТАРОНАЛАРИ
РАЖ КАПУР, МУКЕШ, МУҲАММАД РАФИ ва КИШОР КУМАР хотирасига бағишланган

КАТТА КОНЦЕРТ

ПРОГРАММАДА:

«БОМБЕЙ АРТ ГРУППА» Деҳли эстрада ансамбли: МУКЕШ ГУПТА, ДЕЕПАК КУМАР, АЛКА ГАНОҲИ, ДХАНВАНТИ, РОХИТЛЕКХИ, АГАМ ПРАШАД, МАДАНЛАЛ КАНОИЯ.

«ИНДИАН МАДЖИК ГРУППА» ҳинд сеҳргарлик гуруҳи раҳбари, АШОК БХАНДАРИ

«ХАНДА» САТИРА ЮМОР АНСАМБЛИ: ШЕРҚУЗИ ҒОЗИЕВ, МАВЛУДА ТУРДИЕВА, ТУРСУНОЙ САПАЕВА.

КОНЦЕРТДА: ҳинд кинофильмларидан қўшиқ ва рақслар ижро этилади.

Чипталар Халқлар дўстлиги саройи кассасида сотилмоқда.

АССАЛОМУ АЛАЙКУМ, АЗИЗЛАР!

«ТУРОН» ИЖОДИЙ УЮШМАСИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
6, 7, 8, 9, 10 МАРТ СОАТ 16.00 ВА 19.30 ДА
ХАЛҚ СЕВГАН ҚЎШИҚЧИ Рустам ҒОЙИПОВ БОШЧИЛИГИДАГИ «НУР» ГУРУҲИ ИШТИРОКИДА

«ЎЗБЕГИМ ЎҒЛОНЛАРИ»

ТЕАТРЛАШТИРИЛГАН ЯНГИ КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

КОНЦЕРТДА: ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ АРТИСТИ Малика АҲМЕДОВА

Сўз устаси ва киноактёр МИРЗА ХОЛМЕДОВ қатнашадилар.

Чипталар Халқлар дўстлиги саройи кассаларида соат 11.00 дан сотилмоқда.

ДИҚҚАТ!

ЮҚОРИ БОСИМЛИ АСОСИЙ НЕФТЬ МАҲСУЛОТЛАРИ ҚУВУРИ!

Тошкент вилояти ҳудудида — Янгийўл ноҳиясидаги «Ўзбекистон», Янгийўл бройлер паррандачилик фабрикаси, «Янгиобод» давлат хўжалиги, Ҳ. Турсунқулов, «XXI партия съезди», Калинин номли жамоа хўжаликлари, Чиноз ноҳиясидаги «Москва» жамоа хўжалиги, «Олмазор» давлат хўжалиги ерлари орқали ўтадиган «Чимкент — Тошкент» асосий нефть маҳсулотлари қувури ётқизилган.

ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН: нефть маҳсулотлари — портлаш ва ёнғинларни келтириб чиқарувчи ўта юқори хавф манбаи. Муҳофаза минтақасида ишларни олиб бориш қоидаларига риоя қилиш — Сизнинг хавфсизлигингиз гаровидир.

Одамлар қурбон бўлиши ва моддий зарар етказилишининг олдини олиш мақсадида — нефть маҳсулотлари қувурининг ҳар иккала томонидаги 25 метрлик муҳофаза минтақасида:

— бирон-бир иморат қуриш, дала шийпонлари, хирмонлар, ёнилғи-мойлар қуйиш пунктларини жойлаштириш, моллар учун сувлоқ ва қўралар барпо этиш, силос бостириладиган ўралар қазиш, пичан гарамлаш, пахтани қуритиш ва сақлаш учун майдончалар қилиш, қум ва бошқа карьерларни бунёдга келтириш, аҳлат уюмларини йиғиш, пичан ва қишлоқ хўжалик чиқиндиларини ёқиш, одамлар, техника ва молларнинг тўпланишига йўл қўйиш

ҚАТЪИЯН ТАҚИҚЛАНАДИ

Нефть маҳсулотлари қувурининг муҳофаза минтақасида Ўзбекистон ССР Нефть маҳсулотлари таъминоти давлат комитетининг Ўрта Осиё асосий нефть маҳсулотлари қувурлари корхонаси билан келишилгандан кейингина қишлоқ хўжалиги ва қурилиш-монтаж ишларини бажариш мумкин. 700047, Тошкент шаҳри, Й. Охунбобоев кўчаси, 16-уй. Телефонлар: 33-14-12, 33-66-29, 33-98-71.

Асосий нефть маҳсулотлари қувури яқинида ҳушёр ва эҳтиёткор бўлинг!

Ўрта Осиё асосий нефть маҳсулотлари қувурлари корхонаси.

Тошкент шаҳар аҳолини ишга жойлаштириш, қайта ўқитиш ва касбга йўналтириш маркази
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
М. УЙҒУР НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ САНЪАТ ИНСТИТУТИГА эркак ва аёл натурачилар КЕРАК

Иш ҳақи — соатбай (Тошкент шаҳрида пропискада бўлиши шарт).

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Марказнинг Фрунзе ноҳия бўлими — Ш. Руставели кўчаси, 64-уй ёки Герман Лопатин кўчаси, 77-уй. Рассомлик куллиёти деканати. Телефон: 56-28-85.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353, масъул котиб ўринбосарлари — 325750, бўлимлар: мафкура, ёшлар ҳаёти ва ахборот — 325778, 325645, 337010, Қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Кенгашлар ҳаёти — 325733, ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767, адабиёт ва санъат — 325553; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354, жамоатчи кенгаш қабул хонаси — 33-40-48, 325354, эълонлар бўлими — 325727.

Буюртма — 4879. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12